

SLOVENEK

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu „ 48

Cene inseratov:
Enostopna petstos vrsta malih
oglasov po Din. 1-50 in Din. 2-
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po Din. 2-50, postava itd.
po Din. 4-
Pri večjem naročilu popust.
Izba za vsak dan izven
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizplačana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 325.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 na naročnino in št. 349 za oglas,
zagreb 39. 011, sarajev. 7563, praška in dunaj. 24.797.

Odgovornost.

Uboga SLS! Tako smo zastokali včeraj in kar zasmililo se nam je in miljo storilo, ko smo prebrali »Jutro« uvodnik. Če sedaj ne bo doživela SLS žalostnega konca, ko ji je »Jutro« tako podžagalo in podkurilo kakor včeraj, potem ima SLS res srečo, nezasluženo in nerazumljivo srečo. Uboga SLS!

Kaj je »Jutro« na SLS vse navalilo? Ponovimo na kratko: »...Na kmetih se dvigajo najbolj pohlevni pristaši SLS ter se buniijo proti kuluku in krivičnim davkom, ...delavstvo preklanja SLS ter njene voditelje, ...železničarje je (SLS) prepustila radikalom, da jih militarizirajo, ...uradniki, oficirji in invalidi so opravičeno ogorčeni nad klerikalci, gospodarske kroge pa čakajo še hujski časi.«

Torej: kmetje, delavci, uradniki, železničarji, oficirji, invalidi in gospodarski krogi — vsi se jezijo na SLS in jo zapuščajo, tako zapuščajo, da se kar čudimo, zakaj je Žerjav in »Jutro« sploh še napadala, ker brez naštetih stanov SLS sploh več ne more obstojati...

Po tem ubogem političnem mrliču, kakoršna je po »Jutru« SLS, je pa udarilo »Jutro« vrhutega še s svojim najdebelejšim kolom, ko piše: »Tako brezpravni in v krivico potisnjeni Slovenci v Jugoslaviji še nikdar niso bili kakor so danes, ko nosi vso politično moč in odgovornost za razmere v Sloveniji SLS.«

Politično moč? To da ima SLS? In odgovornost da nosi SLS?

To trdijo demokratje in za njimi njihovi zvesti samostojni hlapci. Oni zatrjujejo to sistematično dan za dnem v svojem časopisu, na shodih, v privatnih pogovorih. Načrt je jasen: »SLS je odgovorna — to je zadnji »šlager« slovenske demokratije. Če še ta »šlager« odpove, je demokratstvo popolnoma brez moči.

Kaj pa je resničnega na tej trditvi?

Dejstvo je, da je SLS pri zadnjih volitvah dobila 21 mandatov. Kaj pomeni to število? To število pomeni, da uživa SLS zaupanje ljudstva. — Prav nič več! To število pomeni le, da je ogromna večina slovenskega naroda poverila SLS težko nalogo, da pribori slovenskemu ljudstvu njegove avtonomne pravice, ker se je tudi ves volivni boj vršil s parolo: za avtonomijo.

Izraz zaupanja pa še ni politična moč. Za politično moč je treba še nekaj več, imeti je treba namreč večino na odločilnem mestu. Sedaj pa vprašamo: Kje pa je odločilno mesto: ali v Ljubljani ali v Belgradu? Če bi o slovenskih zadevah in o upravi Slovenije odločevala Ljubljana, da, v tem slučaju bi SLS ne uživala le zaupanja ljudstva, ampak bi imela v rokah res tudi politično moč za izvedbo in realizacijo svojega programa. Toda žalibog danes ne odločuje Ljubljana in večina v Sloveniji, ampak odločuje Belgrad in večina v državi. To pa je velikanška razlika, kajti 21 poslancev v Sloveniji bi pomenilo vse, v Belgradu pa pomeni ta številka prav malo.

Zakaj pa pomeni ta številka v Belgradu tako malo? Zato, ker odločuje v Belgradu državni zbor za vso državo, in v tem zboru smo Slovenci jako majhni. Da pa odločuje Belgrad na vso državo, tega je kriv centralizem in tisti, ki so ga ustvarili, kajti s sprejetjem centralistične vidovdanske ustave so izročili njeni ustvaritelji in podporniki ključ do celotne uprave nad vso državo stranki oziroma strankam, ki so najjačje v državi, ne pa v posameznih pokrajinah. Da nas torej danes lahko pritiskajo ob zid velesrbski radikali, tega ni kriv ne Markov protokol in ne SLS, ampak odgovornost za to nosijo tisti, ki so omogočili princip, da more n. pr. radikalna stranka vladati tudi nad celo državo in ne samo tam, kjer je doma in kjer uživa zaupanje ljudstva. Ta princip nadvlade in hegemonije, izražen v besedi centralizem, so pa omogočili demokratje in slovenski samostojneži, ne pa SLS!

To je prava slika položaja, ki ga je slovensko ljudstvo takoj po sprejetju vi-

dovdanske ustave tudi popolnoma doumelo in razumelo. Slovensko ljudstvo je takoj spoznalo, da so demokrati njegove pravice z vidovdansko ustavo Belgradu predali in jim je zato takoj z vso odločnostjo obrnilo hrbet in pri zadnjih volitvah je z ravno tako odločnostjo poverilo Slovenski ljudski stranki častno, a tudi silno težavno nalogo, da mu od demokratov in samostojnežev prodane pravice pribori nazaj z revizijo ustave. To svojo nalogo je SLS doslej zvesto izvrševala deloma sama, deloma s skupnim nastopom s Hrvati in z muslimani in bo to svojo nalogo izvrševala tako dolgo in se tako dolgo borila, da bo izbojevana revizionistična večina ne le v slovenski deželi, ampak v celi državi. Šele takrat bo prišel trenutek, ko se bo dala ustava preurediti tako, da ne bo mogoče Slovencev več prezirati in vladati brez njih niti v državi niti v Sloveniji in če bo še takrat SLS imela 21 poslancev, in upamo, da jih bo imela še več, bomo takrat lahko rekli, da ima SLS res politično moč v svojih

rokah in s politično močjo tudi odgovornost. Kdor pa danes govori o politični moči SLS in o njeni odgovornosti, ta nalašč predstavlja položaj drugače kakoršen je.

Mogoče je pa tudi, da demokratje razumevajo »politično moč« tako, kakor so jo oni vedno razumevali, namreč da si zamisljajo pod »politično močjo« hlapčevstvo in klečeplazstvo pred vsakokratno vladjo in staroslavno politiko drobtin. Mi vemo dobro, da je taka politika mnogim ljudem zelo všeč, ker so je od nekdaj vajeni. Toda tu se pojavlja pred nami odločilno vprašanje: Ali je slovensko ljudstvo poverilo Slovensko ljudsko stranko z bojem za svoje pravice ali z bojem za politične drobtine? Mi smo prepričani, da gre danes za vse, vemo tudi, da bo naš boj še dolg in težak, in se zato ne moremo ogrevati za drobtine in slediti demokratom, ki so za drobtine oziroma za korita par svojim kolovodjem, prodali Belgradu vso Slovenijo!

Naša vlada registrirala rapalsko pogodbo.

Belgrad, 15. sept. (Izv.) Vest vašega dopisnika, da je zunanji minister dr. Ninčić dobil od vlade navodilo za registriranje rapalske pogodbe pri Društvu narodov, se potrjuje. V zvezi s tem so danes dopoldne prišle prve vesti iz Zeneve, ki poročajo, da je dr. Ninčić kot predstavnik kraljevine SHS včeraj sporočil Društvu narodov v registriranje rapalske pogodbe z svemi mapami in Storzinim pismom. Rapalska pogodba je bila doslej pri Društvu narodov vpisana v zapisniku samo kot dogodek mednarodne narave. Ta odločilni korak vlade je izzval pravo senzacijo v tukajšnjih političnih krogih, ki smatrajo, da bi Italija pri ponovnih pogajanjih zahtevala, da se pogajanja vrše na znani podlagi maskirane aneksije Reke. Ker je taka podlaga povsem nesprejemljiva, se nadaljnja pogajanja z Italijo pričakujejo z veliko skeptiko.

V inozemstvu so za danes splošno pričakovali oboroženega spopada med Italijo in Jugoslavijo. Zato so v Belgradu prišli dopisniki angleških, ameriških, francoskih, nemških in drugih listov.

Belgrad, 15. septembra. (Izv.) Danes dopoldne je italijanski opravnik poslov Sumonte obiskal pomočnika zunanjega ministra Ljuba Nešića in ostal pri njem od 11. do 1. ure popoldne. Zdi se, da je bil razgovor zelo resen in se je nanašal na korak dr. Ninčiča v Zenevi. V političnih krogih se smatra, da Italija ne sme anektirati Reke, ako noče izzvati mednarodnega zapletljajja. V zvezi z Ninčičevo akcijo sta

obiskala Ljubo Nešića tudi angleški poslanik Young in češkoslovaški opravnik poslov. Vlada je pozvala dr. Ninčiča, naj se vrne v Belgrad, dr. Ninčič je pa odgovoril, da je bolje, da ostane v Zenevi. O tem bo danes odločil Nikola Pašić.

Trst, 15. septembra. (Izv.) Tukajšnji listi poročajo iz Berna, da je švicarska vlada sporočila, da ta že vnaprej zavrača arbitražo švicarskega predsednika v italijansko-jugoslovanskem sporu radi Reke iz razloga, ker bi to moglo nepovoljno vplivati na italijansko-švicarske odnose.

Rim, 15. septembra. (Izv.) Včeraj so prišli semkaj člani jugoslovanske paritetne komisije. Na prvi seji bo izročil dr. Rybat odgovor jugoslovanske vlade na italijansko noto. Splošno prevladuje optimistično nazoriranje o sporazumni rešitvi vprašanja.

Bern, 15. septembra. (Izv.) Švicarski zvezni svet se je bavil na svoji zadnji seji tudi z reškim vprašanjem. Sklenili so, da se Švica v to vprašanje ne vmešava, razen če bi bila za posredovanje ali pa za razsodišče naprošena.

London, 15. septembra. (Izv.) Posebni poročevalec »Daily Mail«-a poroča iz Rima, da je vsaka nevarnost takojšnjega konflikta v reškem vprašanju odklonjena. Italija in Jugoslavija sta pripravljene reško vprašanje rešiti sporazumno. Minister Ninčič odputuje te dni iz Zeneve v Belgrad, kamor bo prinesel s seboj nove predloge italijanske vlade.

Seja finančnega odbora.

VLADNA VEČINA SPREJELA ZVIŠANE TAKSE. — DEMOKRATJE POMAGAJO VLADI. — POSLANCI SLS DOSEGLI NEKATERE OLAJŠAVE IN OPROSTITVE.

Belgrad, 15. (Izv.) V finančnem odboru se je danes razprava o zakonskem predlogu o izpremembah zakona o taksah nadaljevala in zaključila. V razpravi sta govorila poslanca Jugoslovanskega kluba Pušenjak in Vesenjak.

Poslanec Pušenjak je zahteval, da se med ustanove, ki se oproščajo od taks, uvrste tudi obrtne in kmetijske zadruge. Govornik graja iluzorne odredbe glede izmenjave pokvarjenih taksnih znamk in ugovarja podeljevanju 5 do 10 odstotnih nagrad finančnim in občinskim organom radi brige za plačevanje taks. Graja, da se občinski organi bavijo s prodajo taksnih znamk. Nastopa proti prodaji taksnih znamk po posameznih osebah in predlaga redne kolkovne revizije. Govornik protestira proti pregledovanju knjig s strani zasebnih oseb in proti temu, da se kazni ne morejo znižati in da je pomiloščenje izključeno. Protivi se temu, da bi vse oblasti brez razlike izrekale kazni. Govornik vpraša, če bo v Sloveniji in Dalmaciji še ostal dohodarstveno-kazenski red. Predlaga, da se kazni plačujejo v gotovini in da se črta člen 70.

Nato je govoril poslanec Vesenjak, ki se je zavzel za oprostitev od taks za za-

druge in kulturna društva ter v daljšem govoru kritiziral krivične člene tega zakona.

Na govora posl. Pušenjaka in Vesenjaka je reagiral fin. minister dr. Stojadinović in pristal na to, da se zadrugam in Rdečemu križu prizna oproščanje od taks in da more vsaka stranka pri cenitvi nepremičnin vsaka določiti tretjega cenilca.

Poslanec Vesenjak je dalje zahteval, da se pregledovanje knjig sme vršiti samo v slučaju prestopkov in z odobrenjem finančnega ministra. Zahteval je da se črta člen 70, ki pravi, da stopi ta zakon takoj v veljavo.

Finančni minister dr. Stojadinović je pristal, da stopi zakon v veljavo s 1. novembrom. Finančni minister je na vprašanje posl. Vesenjaka obljubil, da bo ves zakon o taksah obenem s spremembami dal tiskati in ga dal v celoti na razpolago javnosti.

Nato je bil zakon sprejet z glasovi vladne večine. Značilno je, da je zopet manjkalo nekaj demokratskih poslancev. Prihodnja seja bo 20. septembra. Na dnevnem redu so krediti in razprava o proračunu.

Prestolonaslednik hrvatski ban?

Belgrad, 15. (Izv.) »Novosti«, ki so v ozkih zvezah z dvornimi krogi, poročajo: Zadnji čas se v resnih krogih pretresa vprašanje, če ne bi bilo dobro, da bi se na dan krsta prestolonaslednik proglasil za hrvatskega bana in da bi se s tem za vedno določilo, da je vsakokratni prestolonaslednik hrvatski ban.

Sestanek federalističnega bloka

Zagreb, 15. (Izv.) Tu se mude zastopniki muslimanskega kluba poslanci Alić, Ajanović in Behmen. Prve dni prihodnjega tedna se bo vršil politični sestanek zastopnikov vseh treh opozicijskih strank.

DVA DEMOKRATSKA LISTA
PRODANA.

Zagreb, 15. septembra. (Izv.) V tukajšnjih krogih desnice Hrvatske zajednice vlada še vedno nezadovoljnost radi politike HRSS po Radičevem odhodu. Posebno se poudarjajo gospodarski neuspehi. Govori se, da nameravajo nekateri iti v Belgrad, da se pogajajo z radikali. Trdi se, da so iniciator tega gospodarskega kroga pod vodstvom veleindustrija Arkota, ki je v petek kupil »Agrarmer Tagblatt« in »Novosti«.

Grško-italijanski spor.

Pariz, 15. septembra. (Izv.) Grška vlada je določila vojnega ministra, da se opraviči pred italijanskim, francoskim in angleškim zastopnikom.

Pogajanja med Mažarsko in malo antanto.

Budimpešta, 15. septembra. (Izv.) Finančni minister Vallay je po svojem povratku iz Zeneve izjavil časnikarjem, da ogrsko odposlanstvo ni šlo v Zenevo zaradi dogovorov z zastopniki male antante glede ogrskega vnanjega posojila. S Čehi so pogajanja potekla ugodno, z Jugoslavijo se bodo nadaljevala po zasedanju Društva narodov, z Rumunijo pa so težave zaradi reparacij. Vprašanje posojila stoji tako, da ga brez kontrole ne bo mogoče zaključiti.

MAŽARSKI POLITIČNI PROCES.

Budimpešta, 15. septembra. (Izv.) Sodišče je obsodilo dr. Hocka, dr. Martina Lovaszyja in še več drugih v inozemstvu živeti voditeljev oktobrske revolucije zaradi razžaljenja dostojanstva ogrskega naroda, zagrešenega z objavo raznih protirežimskih člankov v inozemskih listih. — Kazni sodišče ni odmerilo, ker nihče izmed obtožencev ni prišel na razpravo.

BANKOVCI PO 1 MILIJARDO.

Berlin, 15. septembra. (Izv.) Državna banka bo v kratkem začela izdajati bankovce po 500 milijonov in po 1 milijardo mark.

KILO KRUHA 7.000.000 MARK.

Berlin, 15. septembra. (Izv.) Minister za prehrano je določil ceno kruha na 3.250.000 mark. Kruh brez nakaznic bo veljal 7 milijonov mark kilo.

AVIATICNA NESREČA.

London, 15. septembra. (Izv.) Blizu Londona se je ponesrečilo pošto letalo, ki je opravljalo službo med Londonom in Manchesterom. Pet oseb je ubitih.

PORUŠENO MESTO.

Newyork, 15. septembra. (Izv.) Mešča José de Cabo ob kalifornskem obrežju je porušil naval valov.

OPROŠČENA MORILKA.

London, 15. septembra. (Izv.) Sodišče je Maggie Mello, ki je umorila svojega so-proga egiptovskega princa Ferid-beja, oprostilo.

DELOVNI SPOR V ANGLEškem
RUDNIKU.

Wellington, 18. septembra. (Izv.) V sled sklepa rudarjev, da omeje produkcijo, so lastniki iz rudnikih ustavili.

Žerjav — razkrinkan.

Če se ti orožniški oficirji, ki so pod bivšo Avstrijo pri orožništvu služili, v našo vojsko sploh sprejmejo, prosim, da se takoj razporedijo v Južno Srbijo.

Žerjav.

Tako je zapisal Žerjav 1. 1919 na prošnje slovenskih orožniških častnikov, naj se sprejmejo v jugoslovansko armado, ki so se mu od dravske divizije poslale skupaj s seznamom prosilcev, katerih je bilo 30. Ne da bi vsakega posebej ocenil in svoje mnenje o vsakomer posebej utemeljil, kakor to zahteva morala, je Žerjav kar čez vse napravil oklepaj in jih režimu priporočil, da jih odbacne ali pa pošlje v Makedonijo!

Na to naše razkritje mož molči! V svoji onemoglosti in zadregi, razkrinkan pred vsemi poštenimi ljudmi, je pač dal napisati v »Jutru« uvodnik, v katerem se naših konkretnih očitkov niti z eno besedo ne dotakne, se je nadalje predstavil na shodu zaupnikov JDS v Kazini kot preganjano ovčico in dal napisati še eno notico, toda sam se je zatekel v — prilogo, da se opere težkih obdolžitve, pa tudi tu govori o vsem mogočem, samo ne o tem, česar ga dolžimo. On priznava molče, da je vse do pičice res, kar smo trdili.

Pač se izgovarja, toda tudi njegovi izgovori so neresnica, kar se da dokumentarno dokazati. Žerjav pravi, da je »bil zoper sprejem dotičnih gospodov, ker so bili vsi obsovaženi kot orodje starega režima in Nemci, oziroma nemškutarji«.

Kolikor besed, toliko neresnic. Vsi, ki jih je Žerjav priporočil za v Makedonijo, so Slovenci in mnogi še danes služijo v orožništvu ter naj se gredo jutri zahvaliti Žerjavu, ki jih kvalifikuje kot »kompromitirane nosilce avstrijskega nasilja«. Ko je prišel v Ljubljano prvi srbski poveljnik V. orožniške brigade, je Žerjavovo kvalifikacijsko listino dobro prečel in prišel do spoznanja, da so vsi dotičniki izvrstni častniki, da se jim ne more zameriti, če so pod Avstrijo služili Avstriji, da niso storili nič drugega nego to, kar se jim je za povedalo, in jih je vse sprejel, ozir. priporočil za jugoslovansko službo, katero vrši večina še danes. Žerjav hoče konstruirati razliko med pehoto in orožniki. To je pa navaden trik. Častniki pehote so točno tako vršili svojo zapovedano dolžnost kakor orožniški in žaljivo je za ene in druge delati med njimi razliko. Slovenec je slovenske častnike sumarično diskvalificiral, Srb jih je rehabilitiral, ker je Srb bil pošten vojak, Žerjav pa načelnik demokratske stranke, kateri je politična morala tuja. Sicer pa se je nahajalo med orožniškimi častniki, ki jih je Žerjav pošiljal v

Makedonijo, dosti odličnih narodnjakov, od katerih so nekateri še nedavno v naši armadi avanzirali in se pod Avstrijo vedli narodno korektno, kolikor so mogli.

Kar se tiče častnikov pehote, trdi Žerjav, da je kvalificiral bivše avstrijske častnike v sporazumu s tedanjo vlado. Zopet neresnica! On je sklenil na svojo lastno pest sporazum 9. februarja 1919 z generalom Smiljaničem in z nikomer drugim in je kvalifikacijo na podlagi tega vršil samolastno, samoodgovorno in čisto brez ingerence kogarkoli drugega, uzurpirajoč si vso zadevo. Pravi, da je to cenzuro vršil »s pomočjo slovenskih oficirjev«. Kdo so bili ti oficirji in od koga so bili pooblašeni cenzurirati svoje kolege? Bili so to dva ali trije podrepniki, vsled česar si je lahko predstaviti objektivnost njihovega postopanja, na podlagi katerega so prosto zapisali da ali ne, v veliki večini slučajev brez vsake utemeljitve.

Žerjav vprašuje, kakšna zveza obstoja med njegovo cenzuro 1. 1919 in med sedanjim reduciranjem častnikov od strani radikalne vlade? To on sam v svojem »zgovoru« pove, rekoč, da je še danes mnenja, da ne spada v jugoslovansko službo nihče, kdor je služil pod avstrijskim režimom. On sicer pravi »kot nosilec avstrijskega nasilja«. Toda, kako elastičen pojem je to! Vsak častnik, katerekoli branše je bil po svoje »nosilec avstrijskega nasilja«, ker je pač moral nasilnemu režimu služiti, ta tako, drugi drugače. Sedanji režim se poslužuje Žerjavove argumentacije, da meče iz armade vse slovenske častnike sploh, ki so pod Avstrijo služili. Če je Slovenec Žerjav brez utemeljitve diskvalificiral slovenske častnike, oziroma jih pošiljal v Makedonijo zato, »ker so pod bivšo Avstrijo služili«, potem ni čuda, če zdaj Srb Pešić meče iz armade še tiste, ki so ostali, z g. Colaričem vred.

To je vse železna posledica Žerjavove politične morale.

Žerjav pravi, da se mu zdaj »prvikrat očita v tem oziru strankarstvo«. Tudi to ni res. Žerjavu se je očitalo njegovo postopanje v zadevi častnikov že opetovano, in sicer najbolj — v krogih lastne stranke. Bil je to eden izmed vzrokov, zakaj je mož tako »priljubljen« med narodnonapredno stranko.

Žerjav naj ve, da mi o tem še veliko več vemo.

Iz parlamenta.

Puceljvih zemljoradnikov ni!

Belgrad, 14. septembra 1923.

V finančnem odboru se bije sedaj borba proti neznosno visokim taksam in pristojbinam. Cela opozicija se bojuje proti temu novemu izmuzgavalnemu Pašičevemu načrtu. A srbski zemljoradniki so samo enkrat od 10. do 14. t. m. pokukali s svojim Jovanovićem v fin. odboru. In še tedaj mož ni znil ne besede proti temu eksploatacijskemu načrtu. Zadnje dni pa ga sploh ni več na svetlo. Taka je Puceljeva stranka in njegovi zavezniki. Ne upajo si resno nastopiti proti vladi, ker še vedno upa Pucelj, da bo sedaj, ko se je združil s srbsko stranko, zopet pomalem zlezel v vlado in do korita. Ko se sklepa tako dalekosežen zakon, kot je zakon o taksah in pristojbinah, pa Puceljvih ljudi ni, da bi nastopili proti vladi! Lahko je v »Kmetijskem listu« in na Bledu govoriti proti klerikalcem, sicer pa se izogibati boja s Pašičevim režimom. Dne 14. t. m. so manjkali od opozicije 3 demokrati, 2 Puceljeva zemljoradnika in 1 Musliman. Če bi opozicija polnoštevilno bila zastopana v fin. odboru, bi bila doživela vlada velik poraz, ker je bilo radikalov samo 11, a opozicija šteje 14 članov. Naši so bili na svojem mestu.

Slovenski strokovnjaki!

Direktor generalne direkcije posrednih davkov v Belgradu, znani Robiček, je v seji dne 12. septembra na vprašanje poslancev Vesenjaka in Zebota, kateri strokovnjaki iz Slovenije so sodelovali pri famoznem zakonskem predlogu o taksah in pristojbinah, odgovoril, da je finančni delegat dr. Šavnik kot »stročnjak« delegiral dr. Brenceta, uradnika okrajne finančne oblasti v Mariboru, sedaj člana upravnega sodišča v Celju. Robiček je izjavil, da se je Brenceta strinjal z vsemi predlogi glede novih in zvišanih taks. Ta izjava je na slovenske zastopnike v finančnem odboru napravila sila mučen vtis. Lastni slovenski sinovi so tisti, ki pomagajo navijati nad gospodarsko izmuzganje narodom neusmiljeni centralistični davčni in taksni vijak.

Dr. Brenceta bi bil moral kot strokovnjak znati, da Slovenci teh gorostasnih no-

vih zvišanih taks ne moremo prenesti. Če že celo obdavčijo (taksirajo) ljudskošolska spričevala brez izjeme in če se naloži visoka taksa celo na poselske knjižice, je vendar jasno, da to ni nič drugega nego čisto navadno novo nasilno eksploatairanje naših krajev.

In tega človeka (Brenceta) sta značila Kukovec in Pucelj kot svojega varovanca v upravno sodišče v Celju. Ali morejo sedaj slovenski poslanci popraviti, kar je zakrivil Brenceta? Ne! Radikali stojijo pod komando Pašiča in Stojadinoviča in sprejmejo vsak še tako famozen vladni predlog. V naši opoziciji primanjkuje glasovi 70 hrvatskih poslancev.

Generalni direktor Robiček.

Zagovarja v finančnem odboru zakonski načrt o taksah in pristojbinah. Mož ne pripusti nobene spremembe na bolje. O Slovincih in Hrvatih vedno zatrjuje, da morejo »još« više platiti. Zanimali smo se za tega Robičeka, in izvedeli, da je ta »prvi finančni stručnjak« brez vsake teoretične in praktične predizobrazbe. Ima samo 6 gimnazij. razredov, jus mu je deveta dežela, strokovne finančne študije se mu zdijo absolutno nepotrebne v centralni SHS finančni upravi. Saj tu gre samo na ta način, da se množijo številke; ali so zvišanja in nova bremena pravična ali ne, to mu je deveta briga. Robičeka so našli demokrate in ga kot modrijana posadili na prestol finančnega direktorja. Sedaj je seveda Robiček velik Pašičev radikal.

Davka na premoženje ne bo.

Vsaj en ugodnejši glas. Finančni minister Stojadinović je 12. t. m. v fin. odboru izjavil, da je vlada zavrgla predlog o uvedbi novega davka na premoženje (oddaja premoženja). Poslanci Jugoslov. kluba so se celi dve leti borili proti temu nameravanemu novemu davku, ki bi bil strašno obremenil posebno kmetstvo posestnike. Ta postavka je črtana v predlogu o izenačenju davkov. Če bo le držalo.

Novi dvanaestine.

Za prihodnji ponedeljek napovedujejo v fin. odboru predložitev dvanaestine za oktober, november in december. Radikali bi radi dvanaestine izvedli s kratkim (nujnim) postopanjem.

Atentat na male denarne zavode. — Demokratski izum.

V predlogu zakona o taksah in pristojbinah, ki se razpravljajo v finančnem odboru, je na strani 39 pod Tarifnim Brojem 284 točka, ki se glasi: »Za knjižico, koja se ulagaču izdaje na šume date na štednjuc (hranilne knjižice) taksa 50 dinarjev. Iz tega Stojadinovičevega predloga se jasno vidi, da hoče sedanja Pašičeva vlada izvršiti tudi atentat na naše male denarne zavode. S tem činom se nekako naravnost prepoveduje malim ljudem vlagati manjše zneske v posojilnice. To je premišljen korak centralističnih bankokratov. Tudi ideja za taksiranje hranilnih knjižic so sprožili lanske leto demokrati in so stavili to novo takso v svoj predlog.

Politične vesti.

+ Shodi SLS. V Osilnici se je vršil 13. t. m. shod SLS. Četudi v delavnik, se je vendar zbralo veliko množ in fantov v društveni dvorani. Poročal je poslanec Škulj o delu Jugoslov. kluba. Izrazil se je Jug. klubu zaupnica in odobrila njegova taktika. Sprejela se je resolucija proti kuluku in poziv, da se z vso energijo nadaljuje delo za železnico Kočevje—Brod—Moravice. — Dne 14. t. m. se je vršil v Banjaluški shod SLS., na katerem je poročal poslanec Škulj. Z odobravanjem se je sprejelo poročilo o krepkem delu Jugoslov. kluba ob priliki zakona o dvanajstih, proti povzajanju davka, sprejetju kuluka ter o priliki vojaškega zakona. Sprejela se je resolucija, v kateri se poziva ministrstvo trgovine in industrije, da podpre akcijo tukajšnjih krogov in posl. Škulja, da se v te kraje razširi kaka domača obrt, osob. čipkarstvo. Propadanje krošnjarstva, ki je pred vojsko vzdrževalo te kraje, paha tukajšnje ljudstvo v veliko siromaštvo, za službo pa nikjer nobenega. Z vso odločnostjo se je obnovila odločna zahteva po železnici Kočevje—Brod—Moravice, na katero tukajšnje ljudstvo stavi zadnje nade. Zaupanje ljudstva v SLS je neomajno!

+ Zamorca perejo. Včerajšnje »Jutro« je zajeknilo od udarca, ki smo ga zadali demokratskemu »voditelju« dr. Žerjavu v petkovi številki, kjer smo mu dokumentarno dokazali njegovo sovražno postopanje proti slovenskemu častništvu in orožništvu. Dr. Žerjav sam se je skril boječe v »Jutrovc« prilogo, kjer zmeden in brezuspešno zagovarja svoje herostratsko-slavno priporočilo: »Če se ti orožniški oficirji, ki so pod bivšo Avstrijo pri orožništvu služili, v našo vojsko sploh sprejmejo, prosim, da se takoj razporedijo v Južno Srbijo. Žerjav«. Tudi v tem članku dr. Žerjav ne more zatajiti svoje demokratske duše in se povzpne nazaj na proste laži, da »to reakcijo pri vladi drži ista SLS.« Zakaj ne trdi dr. Žerjav naravnost, da se SLS nahaja v vladi in je sama predložila redukcijo slovenskih častnikov, uradnikov in invalidov? Druga samoočrta je zadržana v poročilu o sestanku ljubljanskih zaupnikov JDS, na katerem je dr. Žerjav »obsojal ulogo SLS pri redukciji državnih nameščenec, ki z otročjim hujskanjem zoper demokrate olajšuje radikalom rabeljsko delo.« Ta obupno slab zagovor »z otročjim hujskanjem« proti dokazanemu dr. Žerjavovemu rabeljskemu delu, izvršenim nad tolikimi Slovenci, je napravil na ožje prijatelje Žerjavove skrajno mučen vtis. Razveseljava pa je tretja obramba rabeljskega dela Žerjavovega v uvodniku iste številke. Kakor ranjen in razdražen bik v kaki španski bikoborbi areni se zaganja razljučen članar v SLS ter ji slepo, brez vsake kritike meče vse mogoče in nemogoče očitke v glavo. Kriva je zadnjih delavskih stavk, vseh redukcij, novih taks in pristojbin, ki so še sploh komaj v finančnem odboru v razpravi, pri kateri pa se odlikujejo demokrati z molččnostjo in slepo prezenco, in kriva je vsega tega, ker ima vso politično moč (!) v rokah. Tako siplje brez reda in izbire iz svoje ranjene duše demokratski članar liki razjarjena soseda psovke, očitanja in laži na SLS. In česa smo v resnici krivi? Krivi smo, da smo do golega razkrinkali dr. Žerjava in da so vsled tega v demokratskem taboru zgubili duševno ravnotežje. Mi smo zadovoljni, udarec je učinkoval.

+ Redukcija slovenskih častnikov je političen čin radikalnega režima, da se jugoslovanska armada spremeni v čisto srbsko vojsko. Moralno krivdo za to nosijo demokrati, ki so v svojem časopisu od prevrata sem vse slovenske častnike, ki so v avstrijski vojski služili, označevali kot črno-žolte izdajice, ki so jih neprestano Belgradu denuncirali in našo armado venomer prestavljali kot srbsko, povzdigujoč njen srbski značaj, in pospešujoč s svojim pisanjem in grdenjem Slovencev kot revolucionarjev njeno posrbljenje. To kljub temu, da so vsi slovenski častniki bivše avstrijske armade ob prevratu pokazali svoje narodno mišljenje in čustvanje, tako, da ne more nihče pokazati niti enega slovenskega častnika, ki bi ne bil storil takrat svoje dolžnosti, ko se je organizirala v Sloveniji narodna armada! Posledico »iz-

ščunja« armade od slovenskih častnikov bodo bridko občutili tudi naši slovenski vojniki, ki bodo zdaj brez zaščite izročeni šikanam. Poslanci SLS bodo napeli vse sila, da se popravi, kar se še popraviti da. Če bo pa režim kljub temu divjal dalje, je to zasluga demokratov, ki so forsirali velesrbski centralizem kot zvesti zavezniki radikalov, katere so na Slovence ščuvali in katere bi še bolj, če bi še sedeli pri vladnih jaslilih.

+ Ostanjeje v centralističnih vodah. Zadnje čase so pronicali glasovi, da v demokratskem taboru mislijo na preorientacijo v državni politiki, ne sicer iz ljubezni do slovenskega ljudstva, ampak radi do petne pridobitve izkoprnih volitev. Toda na sestanku ljubljanskih zaupnikov JDS dr. Žerjav zopet slovesno izjavil, da ostanjejo demokrati narodnemu edinstvu (t. j. posrbljenju) brezpogojno zvesti vojska. Vsi boljši nagoni so torej zopet udušeni. Za to je pač le šala, ako dr. Žerjav na koncu svojega govora v slovenski Ljubljani vabi vse narodne elemente v svoj centralistični, Slovenstvo zanikajoči demokratski tabor.

+ »Orjuna« piše 16. t. m. v svojem uvodniku, da je proti sedanjemu koruptivnemu parlamentarizmu in za novi demokratski red, ki bo slonel na stanovskem, torej federativnem principu. Orjuna je za stanovski parlament in vabi pod ta prapor tudi delavstvo. Pravi, da je prva politična skupina, ki postavlja to idejo na čelo svojega programa. Ta ideja da se danes pojavlja tudi v drugih državah. — Mladi mož, ki je to napisal, je imel gotovo dober namen, toda jako malo političnega znanja. Ideja stanovskega demokratskega reda je namreč najmanj 5 let stara. Zagovarjal jo je že pred koncem svetovne vojske Maks Scheler, pozneje Rathenau, Steiner itd. itd. Stanovski parlament pa se nahaja na programu SLS kmalu po vojni, kar ve že ne samo vsak slovenski izobraženec, ampak vsak volivec v Sloveniji sploh. SLS je pri debati o ustavi v narodni skupščini tudi tak predlog stavila. Če se je Orjuna spreobrnila k političnim nazorom SLS, bi nas samo veselilo, samo da ne verujemo prav v odkritosrčnost njenih izjav, kajti zdaj Orjuna nismo videli braniti novega federativno-stanovskega demokratskega reda, ampak velesrbski nedemokratski koruptivni centralizem in diktatorstvo kapitalističnega razreda. Kdor je odkrito za stanovsko demokracijo, za tega ni mesta »Orjuna«, ki je lajbgarda bankoratske JDS Teroristična organizacija je direktno negacija stanovske kooperativne ideje.

+ Kuluk in centralisti. Z lepa ni kaka stvar tako živo zadela našega ljudstva kakor zakon o kuluku. Ker smo se že davno otresli tlake, čuti vsakdo kuluk kot znamenje novega suženjstva. Velesrbski režim se na Slovenskem ni mogel z nobeno stvarjo bolj označiti, kakor s tem zakonom. Zelo bi se morali poboljšati naši demokrati in samostojni, da ne bi poskusili izrabiti to priliko v svoje strankarske koristi. Z vseh ali manj spretnim zavijanjem hočejo zbežati preproste bralce — in med te štejejo tudi tisto inteligenco, ki more prebraviti »Jutrovc« uvodnike, kakor je oni od 15. t. m. — in jim vsiliti misel, da je tega kriva SLS. Odkar svet stoji, so menda vsega krivi klerikalci. To je dogma, ki odpira vrata v svetlišče svobodomiselnosti. Kako naj bi torej smel pristen liberal sedaj misliti, da so ti nesrečni klerikalci neodgovorni! Naše občine protestirajo proti uvedbi tlake in s tem proti sedanjemu neznosnemu režimu. Naj bo prepričan »Kmetijski list«, da s tem z zaničevanjem obsojajo tudi one, ki so z centralistično ustavo, ki take stvari omogoča, naravnost glasovali. In tega naj »možje okrog« »Kmet. lista« ne domišljajo, da naše ljudstvo take dogodke, kakor je glasovanje za centralistično ustavo proti mišljenju celega slovenskega naroda, kar od danes na jutri pozabi. 18. marec vas je obsodil in ta sodba še vedno drži.

+ Proteste zoper uvedbo kuluka in proti hipotekarni banki so zopet poslali sledeče občine: St. Jurij pri Grosupljem Loku pri Mengšu, Naklo pri Kranju, Radence pri Črnomlju, Mokronog, Vinji vrh pri Črnomlju, Česnjice pri Litiji, Leskovec pri Litiji, Gorenja vas, Krka, Križka pri Višnji gori, Sent Vid nad Ljubljano, Polica pri Litiji, Stara Loka (Gor.), Toplice, Trebeljevo, Radohova vas, Hudo, Molnik, Dedni dol, Loški potok, Križe pri Trzinu in St. Jernej na Dolenjskem.

Dnevne novice.

— Umrla je v Nemški vasi pri Ribnici po dolgem bolehanju gospa Marija Česa rek, mati g. župnika Fr. Česarka na Brzovici. Pokopali jo bodo danes popoldne o 4. uri v Hrovači. N. p. v. m. l.

— Ježica pri Ljubljani. V nedeljo 2. t. m. ob 15. uri pojedmo vsi na orlovsko tobo in Ježico po moko, butare, pnevmatiki in druge dragocenosti. Za mal denar — dinarja lahko dobimo vse navedeno, seveda če nam bo sreča mila. Tombola se vrši pri Društvenim domom, v slučaju dežja pa v bližnjih prostorih.

— Mokrice in zagrebska okolica. »Nadu« ni prav, da je stalo včeraj v »Slovincu«, da leži grad Mokrice v zagrebski okolici. Pa je tako. Zagrebska »okolica« nima namreč tako daleč, kakor daleč sega zagrebsko gospodarsko ali recimo tržno območje. V to območje pa spada tudi velik del ozemlja, ki pripada po politični razdelitvi k Sloveniji. V Zagreb teži tržno velik del štajerskega ozemlja okoli Brežic, skoraj do Zidanega mostu, in pa znaten del zemlja na kranjski strani Save daleč gori b Krki. Vsi ti kraji teže gospodarsko v Zagreb zaradi zemljepisne bližine in zaradi godne in kratke železniške zveze. V tem zemlju leži tudi grad Mokrice in če lastniki tega gradu kaj rabijo, naprežejo voz na se peljejo kakih 20 kilometrov daleč v Zagreb, ne pa nad 100 kilometrov daleč v Ljubljano.

— Ata »Narod« in zračni avtomobil. Ata so doživeli včeraj veliko veselje. Ker se znajo brati naslovov in ker ne razumejo rije, so odkrili v »Slovincu« »zračni avtomobil« in so se silno veselili novega tehničnega napredka. Doslej so namreč iz »Zgodb sv. pisma stare zaveze« vedeli le, da se je sv. Elija peljal s konji po zraku, nebesa, včeraj so pa prvič slišali, da se gibljejo po zraku tudi razne mašine brez konjske vprege ali »avtomobil« (samogojala). Drugi ljudje sicer že to zdavnaj vedo, da imamo »avtomobile«, ki vozijo po cesti, avtomobile, ki vozijo po cesti in po vodi, avtomobile, ki vozijo po cesti in po zraku in tako naprej, ampak ata so to šele včeraj zvedeli in so bili silno veseli. Samo jih je motilo, ker so oni vajeni le cestnih avtomobilov, drugih pa ne, in pa, ker se jim enakopravni. Ko so pa na zvedeli zvečer oim Maček, dem welberühmt, tam za do, da se pravi cestnim avtomobilom lahko tudi »samodreč«, onim v zraku pa »samodreč«, je bilo njihovo veselje tako veliko, da so se na popeljne pozabili.

— Vzajemnost, društvo duhovnikov ljubljanske škofije, ima sejo širšega odbora v sredo 20. septembra t. l. ob 3 popoldne v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. Vaz. Predsednik.

— V šmartnem pri Litiji bo danes velika sveta tombola za nabavo jarnih zvonov. Vabimo vse znanke v prijazno šmartno.

— Usposobljenostne preizkušnje za obče osnovne in za meščanske šole se prične na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani dne 5. novembra 1923 ob 8. uri. Pravilno opremljene prošnje za pripest k usposobljenostni preizkušnji se naj predlože po šolskem rodstvu pravočasno okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najpozneje do dne 25. oktobra v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščen, se bo pravočasno obvestil, posebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala. — Izpraševalna komisija za osnovne in meščanske šole v Ljubljani.

— Za osebno varnost časnikarjev. Dne 2. t. m. ponoči je novosadska policija zaradi isto navadnega prepira v kavarni aretirala časnikarja Vlasta Milutinovića in ga obsodila na 10 dni zapore in izgon iz mesta. Izvršile razsodbe je sicer vsled pomiloščenja porodom prestolonaslednikovega rojstva odpadla, vendar je g. Milutinović vložil priziv. — V Novem Sadu se je pa pripetil tle dni še drug slučaj proti osebni »arnost« časnikarjev. Tamlakajšnji poročevalec »Bacsmegey« Naplac dr. Kardos je poslal svojemu listu policijsko rest, da je proti odvetniku dr. Ceremovu »oena ovadba zaradi neklih protidržavnih izjav. Dr. Ceremov je nato dr. Kardosa v kavarni dejanski napadel. Zaradi teh dveh slučajev je sklicala novosadska sekcija JNU dne 11. t. m. konferenco, na kateri je postopanje novosadske policije in dr. Ceremova najstrožje obsodila in sklenila vložiti pritožbo na notranje ministrstvo, oziroma na novosadsko odvetniško zbornico.

— Akademija dela v Zagrebu. Prof. ing. P. Jušić priobčjuje v zagrebski »Slobodni Tribuni« daljši članek, v katerem dokazuje potrebo in važnost akademije rada, ki naj se jim preje ustanovi v Zagrebu. Akademija dela naj bi priegnala na delo za splošnost vse najboljše strokovne sile brez razlike političnega mišljenja. Akademija naj bi podajala avtoritativno svoje mnenje v vseh vprašanjih gospodarskega življenja in skrbela za to, da se organizira tehnično delo po modernih načelih. V svrhu prvih priprav za ustanovitev vršila dva informativna sestanka zastopnikov raznih kulturnih in gospodarskih ustanov ter je sestavil začenšen pripravljalni odbor.

— Ia Banaško moko in emajlirano posodo po nižnjim cenah zamorete dobiti edino pri tvrdki »Fortuna«, Bizjak in drug, Ljubljana, Krekov trg šte. 7—8, poleg Mestnega doma. 5770

— P. n. trgovce opozarjamo pri naročitih kreme na najboljšo angleško kremo »Dedy Pretty«. Glavno zastopstvo »Fortuna«, Bizjak in drug, Ljubljana, Krekov trg 7—8, poleg Mestnega doma. Cene konkurenčne. 5770

— Tečaj za strojepisje in stenografijo. Na vsebnem učilišču Legat v Mariboru začnejo novi tečaj za strojepisje in stenografijo dne 1. oktobra in trajajo štiri mesece. Vpisovanje in pobjasnila v trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100. 5279 (8)

Pogreb M. Pleteršnika.

Pogreb profesorja Maksa Pleteršnika se je izvršil včeraj dopoldne v Pišecah, rojstnem kraju pokojnikovem, nad vse pričakovanje lepo. Položili smo v grob moža z zavestjo, da je ravno on s svojim velikim slovarjem silno pripomogel, da naš narod ne bo še tako hitro legel v grob.

Stoječ ob odprtem grobu smo se zavedali, kako je bil rajnik kot profesor najlepši zgled svojim učencem, kateri so s hvaležnostjo včeraj bili vsaj v duhu z nami ob grobu, in da je bil kot vesten kristjan tako pristen sin svoje matere in svojega naroda. Umirat je šel daleč proč od mestnega hrupa v ljubo rodno hišo tam ob Sotli, toda ljubezen učencev in prijateljev, ki jo je tako do zadnjega dne urejeval gradivo za kristalnočistim značajem, je šla za njim in ga je našla.

Pišee so svojega velikega rojaka množestveno sprejeli k zadnjemu počitku: šolska mladina z učiteljsvom, ter zelo mnogo naroda; pevsko društvo z Bizelskega je oskrbelo petje. Ugledni Pišecani (zlasti g. Herec) so z veliko požrtvovalnostjo omogočili udeležbo ljubljanskim odposlancem. Ob odprtem grobu je v prelepih besedah pokazal vernemu narodu rajnika kot vzor pridnosti, ponižnosti in vernosti k župnik Pečnjak iz Sromelj kot voditelj pogreba. Kot zastopnika učne uprave sta prispela iz Ljubljane g. vladni svetnik dr. Janko Bizjak ter g. višji šolski nadzornik Josip Wester, ki je navzoči množici orisal rajnikove zasluge na polju šolstva; g. prof. dr. Dragotin Lončar se je postovil od rajnika kot predsednik Matice Slovenske, kateri je bil rajnik celih 50 let odbornik in vzoren sotrudnik. G. prof. Davorin Volavšek s tehnične srednje šole je kot domačin Pišecan prinesel zadnje pozdrave rajniku iz Ljubljane od prijateljev, nato pa svojim ožjim rojakom, zlasti mladini pišeški pokazal velikega rojaka. Posebno nas je razveselilo, da je počastila velikega učenjaka tudi ljubljanska univerza, ki jo je zastopal sam rektor dr. Aleš Ušeničnik; v imenu hvaležnih učencev sta se od rajnega profesorja poslovila g. vseuč. profesor dr. Janko Polec ter g. gimn. profesor dr. J. Debevec, ki je imel nalog, zastopati ob žalni slovesnosti prvo državno gimnazijo v

Dr. Joža Glonar:

Srbohrvaščina v slovenskih ljudskih šolah.

V 36. šte. letošnjega »Učiteljskega tovariša« je P. S. napisal podlistek »Kako treba da se vrši nastava srpskoga ili hrvatskoga jezika u slovenskim osnovnim školama.« Po njem se naj pouk srbohrvaščine začne v III. razredu naših ljudskih šol na enak način kakor se poučuje slovenščina v I. razredu, namreč z razgovorom o znanih stvareh, pripovedovanjem pravilje, deklamiranjem pesmic, čitanjem iz knjig in zvezkov. Pri tem bo treba paziti na to, da se naučijo učenci pravilno izgovarjati glasove, ki jih slovenščina nima ter da se jim sproti razlagajo neznane besede in oblike. Pri tem se naj rabi početnica, ki je določena za prvi razred srbohrvaških šol. Za to se naj porabi po ena ali dve uri na teden. Da se učenci lažje privadijo cirilici, naj se del beril po slovenskih čitankah natisne s cirilico. Vse to, uvedba cirilice v slovenske čitanke in uvedba pouka srbohrvaščine v slovenske ljudske šole je po pišečevem mnenju potrebno iz sledečih razlogov: Naš (to se pravi: njegov!) ideal je, da dosežemo eno pisavo in en knjižni jezik. Pisec pravi, da bo v ta namen, kadar bo treba (!) glasoval za latinico, za enkrat pa kajpada misli, da morajo Slovenci za svoj jezik rabiti dve pisavi in da se jih mora posluževati že slovenska mladina po ljudskih šolah. Dalje je njegov ideal en književni jezik, zato pa ta pedagog seveda zahteva, da se morajo mladi Slovenci že v ljudski šoli učiti dveh književnih jezikov.

Vsa ta zahteva je namreč pedagoški nesmisel. Smisel ljudske šole je — kar se jezikovnega pouka tiče — vendar ta, da se učenci privadijo književnemu jeziku, to je, da se odvadijo oblikam svojega lokalnega govora, narečja in privadijo onim oblikam, ki so sprejete kot nekaj standard za narodno skupino, kateri pripadajo. Poleg tega se mora postopoma bogatiti njih besedni zaklad z besedjem po raznih strokah, kakor je uveljavljeno in uvedeno v njihovem knjižnem jeziku. Samo na ta način doseže ljudska šola svoj namen, ki ga ima: da se nje absolvent lahko samostojno koristi z vsemi kulturnimi pridobitvami, ki jih je ustvaril njegov narod. Iz tega izhaja neoporečna, fundamentalna zahteva pedagogike, da se elementarni pouk na najnižji stopnji mora vršiti v materinskem jeziku. Ravno tako pa iz te teoretične zahteve in nje praktičnih posledic izhaja nujno druga zahteva: v elementarnem šolstvu ni mesta za kak drugi knjižni jezik.

Ljubljani, na kateri je pokojnik tako blagomno deloval celih 29 let. — Ob uri pogreba, od 11. do 12. ure, se je nebo zvedrilo in videli smo izpred Pleteršnikovega doma, ki stoji najvišje nad Pišecami, vso dišno okolico, vinograde, gorske cerkvice; sam mir, sama harmonija: razumevali smo vsaj nekoliko veliko dušo našega pokojnika. Po pogrebu smo videli, kako je rajnik še do zadnjega dne urejeval gradivo za krajepisna imena.

Ti vzor-mož, počivaj v miru!

Štajerske novice.

š Minister Trifković v Mariboru. Dne 13. t. m. je prispel v Maribor minister Trifković. Razgovarjal se je z mariborskimi radikali, ki so mu priredili tudi banket v hotelu »Pri Zmorencu«.

š Razprava proti napadalcem na Cirilovo tiskarno se je pričela dne 14. sept. ob 8. zjutraj pred mariborskim kazenskim senatom. Ker je manjkal eden glavnih obtožencev, se je obravnava odgodila.

š Zdravniška nočna služba v Mariboru. Vseled sklepa Zdravniškega društva v Mariboru se uvede redna zdravniška nočna služba po zgledu lekarn. Ime ponoči službujočega zdravnika bo objavljeno v časopisu in v lekarnah na tablicah o nočni službi. Posnemanja vredno!

š Požar. V Laškem je posestniku g. Hedvig Hermanu uničil požar, ki je nastal v gospodarskem poslopu, dne 2. t. m. 3 vagon: sena in tri stiskalnice za seno. Škoda se ceni na 60.000 Din.

š Samomor. V Mariboru dobro znani gostilničar in hišni posestnik na Slomškovem trgu g. I. Pregl, star okoli 80 let, se je dne 14. septembra okoli 9. ure zjutraj ustrelil. K temu činu ga je najbrže tirala bolezen, ki ga je mučila že pol leta.

š Dve deklici izginili. V zadnjem času sta na Štajerskem na zagoneten način izginili dve deklici. To sta 13letna varovanka Barbara Kmetec iz Sp. Hajdinja pri Ptuj in hčerka posestnika Miklavca iz Rača pri Mariboru, ki se je 12. t. m. z vlakom odpeljala v šolo v Maribor, kamor pa ni dospela in je poslej izginila o njej vsaka sled. Ni izključeno, da se politikajo tudi v Sloveniji trgovci z dekleti, ki strašijo zlasti po Vojvodini, kjer je izginilo že večje število deklet.

Kako stoji ta stvar pri nas? Pri nas imamo strogo izgrajen knjižni jezik in slovenski otroci imajo — menda še — pravico, da se ga v ljudski šoli naučijo. Problem jezikovnega pouka v naši ljudski šoli je pač edino ta, da se knjižni jezik ne poučuje kakor nekak tuj jezik, ampak da se njegove oblike in njegove besede kolikor mogoče neprisiljeno razvijajo iz lokalnega, živega govora, ki so ga otroci prinesli iz doma v šolo. Da se to pri nas še ne vrši v takem obsegu in tako intenzivno, kakor bi bilo s pedagoškega stališča potrebno, tega je krivo dejstvo, da je za tak pouk pri nas premalo pomagal, iz katerih bi se lahko učitelj informiral.

Pri Srbih in Hrvatih pa je knjižni jezik še vedno »problem«, nekako tak problem, kakor smo ga imeli mi pred sto leti, za časa bohorice, dančice, metelčice: ni enotne pisave, ne enotnih oblik, ne enotnega besednega zaklada, poleg tega pa se po posebnih kulturnih centrih še razvija poseben stil! Beograščani n. pr. zagrebskega odklanjajo! Tako je pri Srbih in Hrvatih problem jezikovnega pouka po ljudskih šolah neprimerno težavnejši ko pri nas! Znano dejstvo je, da se po nekaterih srbohrvaških pokrajinah naše države rabijo ljudskošolske začetnice in čitanke, ki drugod niso porabne, ker je njih besedje otrokom neumljivo! Mislamo si samo najpreprostejše dele hiše ali obleke, telesa, imena živali, ki so recimo turška, arabska ali grška! Zato je umljivo, da se skušajo za srbohrvaške ljudske šole sestaviti nekatere »normalne« začetnice in čitanke, ki bi bile po vseh srbohrvaških pokrajinah umljive. Težaven problem, bolj težaven ko si marsikdo misli! Upajmo, da ga ne bodo komplicirali s tem, da bi te »normalne« začetnice in čitanke kratkomalo dekretirali za vse ljudske šole v naši kraljevini.

Če hočemo ohraniti ljudski šoli nje bistvo in ji omogočiti, da v resnici doseže svoj namen, moramo uvedbo katerekakoli drugega knjižnega jezika vanjo s pedagoških razlogov a limine odkloniti. Zalogostno dovolj, da je treba take reči razlagati pedagoškim pisateljem, založnikom in članom prosvetne uprave. Komur je res za prosveto naroda, bo tako zahteval odkloniti tudi s kulturnopolitičnega stališča. Efekt takega dvojezičnega pouka na ljudski šoli namreč ni nič drugega ko golo papigovstvo: otroci se ne nauče ne enega, ne drugega jezika in namesto da bi se, kakor se pričakuje v bogvekaki zaslepljenosti, lahko posluževali dveh kultur, sta jim obe zaprti! Ko bodo šole za-

pustili, bodo počasi pozabili vso tujo privlako in čez par let po koncu šole bodo v kulturi zopet tam, kjer so bili, predno so šli v šolo: doma za pečjo!

Samo po sebi se razume, da z enako odločnostjo odklanjamo pouk slovenščine po srbohrvaških šolah in da se nam one borne »probe« slovenskega jezika, ki se po srbohrvaških ljudskošolskih čitankah res tu in tam nahajajo, zdijo samo nepotrebna navlaka in pesek v oči političnih lahkovernežev! Druga je seveda s poukom obeh knjižnih jezikov po naših srednjih šolah. Tam se mora vršiti — in sicer po vseh srednjih šolah v celi državi! — vršiti pa na način, ki bo res dosegel zaželjeni namen: da se bo naša inteligenca med seboj razumela. Torej se mora vršiti tako, da bo vsak Slovenec, ki je absolvirati srednjo šolo, razumel srbohrvaški knjižni jezik in vsak Srb in Hrvat slovenskega. Ideal pri tem je ta, da se sestaneta n. pr. izobrazjen Slovenec in Srb, pa govorita vsak po svoje in se ravno tako razumeta, kakor se pri nas n. pr. razumeta preprosti Kranjec in Premurec, Zagorec in Šumadinec. Popolnoma nepotrebno je, da bi v tem slučaju skušal n. pr. Srb klatiti slovenščino, Slovenec pa mrcvariti srbsčino.

S poukom knjižne slovenščine po slovenskih ljudskih šolah hočemo vsemu našemu naraščaju, torej tudi oni ogromni njegovi večini, ki ostane v domačem kraju in na ožji domači zemlji, omogočiti, da participira na onih pridobitvah kulture, ki so mu dostopne v slovenščini. To nam je treba zaradi organskega razvoja naše kulture, ki gre lepo naprej. Mislamo na one stotisoče naših ljudi, ki jim je slovenska knjiga znana in ljuba prijateljica, in ne dajmo se pri kulturnem vbadanju motiti ali preglasovati od milijonov, ki sploh nobenih knjig ne bero. Naš problem ni mirno čakanje, da pridejo za nami, pač pa je nji h o v problem, da nas dohitijo. Vsaka druga zahteva njim nič ne koristi, nam pa škoduje in če je oškodovan del, je oškodovana tudi celota.

Najlepše se bo vprašanje slovenščine v naši državi rešilo s pravično enakopravnostjo, zaupanjem, medsebojnim sodelovanjem in ljubeznijo. Nekateri pravijo, da se take reči berejo celo v raznih proklamacijah in da so zapisane celo po paragrafi, da je torej vprašanje slovenščine eminentno politično vprašanje i. t. d. — Za enkrat pa ni moj namen, da bi o tem razmišljal ali pisal.

Gospodarstvo.

Nova davčna bremena.

Službene Novine z dne 6. septembra 1923 št. 203 objavljajo zakon o ustroju vojske in mornarice, s čigar materialnim delom sta se na novo uveljavila dva državna davka, namreč »vojni« , ki se je pri nas pobirala dosedaj kot vojaška taksa, in posebni davek za vozila, ki se bo pobiral v višini invalidskega davka od vseh davčnih zavezancev.

Vojnice bodo plačevale za službo v vojski ali mornarici stalno ali začasno nesposobne osebe, dalje zadrage, premoženja in podjetja onih oseb, ki se na katerikoli način ognejo zakoniti službi v vojski ali mornarici ali ki vsled zapore ali izgube državljanških pravic ne morejo osebno služiti. Plačila vojnice so oproščene osebe, ki prejemajo invalidsko podporo ali ki so se ponesrečile v vojni službi, in končno osebe, ki so umobolne, gluhohe, slepe ali hrome ter nesposobne za katerokoli delo, ako plačujejo manj nego 20 Din neposrednih davkov.

Vojnica znaša za osebe, ki so za službo stalno ali začasno nesposobne, 50 odstotkov, za vse druge, ki se ognejo službi ali ki ne morejo vsled zapore itd. osebno služiti, na 100 odstotkov vsakoletnega neposrednega davka. Plačila obveznost traja do dovršenega 20. do dovršenega 50. leta. Za plačilo vojnice jamčijo roditelji vojnici zavezane osebe.

V Sloveniji se je z uveljavitvenjem vojnice dosedaj položaj bistveno poostiril ne le glede dohoda plačilne obveznosti, ki je podaljšana za 5 let, torej na 30 let, ampak tudi glede odmerne podstave. Odmerno podstavo je tvorila dosedaj le dohodnina, v prihodnje se bo pa vojnica odmerjala od vsote vseh posrednih davkov. Vseled tega se bo krog plačilnih zavezancev izdatno razširil, ker bodo vojnico plačevale tudi osebe ki so bile plačile vojaške takse oproščene, ako njihovi skupni dohodki niso dosegli vsote 2500 Din na leto.

Neprotno pa so razbremenjeni roditelji oseb, ki so dosedaj bili zavezani plačevati takozvano roditeljsko takso, ker bodo v bodoče te takse oproščeni, pač pa bodo jamčili za plačilo njihovim sinovom predpisane vojnice.

Za kritje stroškov povodom nabave in vzdrževanja potrebnih konj za topničarsko vprego, jahalnih konj in volov, mornarskih in suhozemskih prevoznih sredstev in drugih

Danes olimpijski dan!

potrebnosti za vozila, dalje za plačilo odškodnine za živino in prevozna sredstva, ki se od vzamejo posestnikom v mirnem ali vojnem času, se bo poleg davka pobiral poseben pribitek za vozila stekal v posebni remontno-vožarski fond. (Remontno-komorski fond.)

Pribitek za vozila bodo plačevali vsi davkoplačevalci v višini invalidskega davka. Plačila pribitka so oproščeni le oficirji, stalni vojaški duhovniki, kapelniki in tehnični poslovojdje v aktivni službi, dalje parobrodna društva in lastniki plovnih objektov (razen luksuznih) na morju in rekah glede teh objektov.

Dosedaj se je enak pribitek v obliki 5 odstotne doklade na neposredne davke po čl. 72. zakona o ustroju vojske pobiral edino na ozemlju bivše kraljevine Srbije.

Zakon o ustroju vojske in mornarice je stopil v veljavo z dnem 6. septembra 1923. Iz praktičnih razlogov bi bilo priporočljivo, da bi se vojnika in novi pribitek začela pobirati v Sloveniji šele od dne 1. januarja 1924, ker bi pobiranje od kateregakoli datuma sredi leta povzročilo tako davčnim uradom kakor davčnim zavezancem obilo dela in zmešnjav.

Predno se začeta pobirati nova davka v Sloveniji, se mora v interesu izenačenja novih bremen v novi finančni zakon poskrbeti za posebno določilo, da se dohodnina, ki se pobira v nekaterih pokrajinah, ne vševa v odmero podstavo za vojnice in invalidski davek, ker bi bile sicer pokrajine v katerih se ne pobira dohodnina (Bosna in Hercegovina, Srbija in Crnagora) z novimi davki manj obremenjene nego ostale pokrajine, ki plačujejo na dohodnini več nego znašajo vsi ostali donosni davki.

Opozarjamo naše poslance in gospodarske korporacije, da povodom razprav o finančnem zakonu za l. 1923-1924 poskrbe za popolnitev obstoječih določil glede obeh navedenih novih zakonov.

g Uradna objava ministrstva trgovine in industrije o »Jadranski banke«. Ministrstvo trgovine in industrije objavlja preko presbiterja: Zaradi časopisne kampanije, ki je nastala glede običnega zbora delničarjev »Jadranske banke« v Trstu, je ministrstvo za trgovino in industrijo na prošnjo upravnega sveta »Jadranske banke« d. d. v Beogradu odredilo, da njegov poseben odposlanec izvrši pregled »Jadranske banke« d. d. v Beogradu. Iz dobljenih poročil se razvidi, da so glasovi razširjeni bodisi po časopisih, bodisi z anonimnimi pismi, deloma pretirani, a deloma neresnični in tendenciozni. Tak način postopanja v svrhu pretvezne zaštite interesov delničarjev, ki ni v skladu z zakonskimi predpisi, zasluži strogo obsodbo, ker se s takim postopanjem povzroča škoda ne samo delničarjem, temveč tudi splošnim gospodarskim interesom. Z ozirom na navedeno in na prošnjo uprave Jadranske banke bosta tudi dva poverjenika »Narodne banke« pregledala stanje in poslovanje tega zavoda in tako spopolnila poročilo odposlanca ministrstva za trgovino in industrijo. Uspeh revizije bo svojčas razglašen, da bodo delničarji, vlagatelji in ostali zainteresirani krogi čim točneje obveščeni o pravem stanju stvari.

BORZA.

Curih, 15. septembra. (Izv.) Berlin 0.0000046, Newyork 568, London 25.37, Pariz 33.05, Milan 24.75, Praga 16.9250, Pešta 0.03, Bukarešt 2.62, Beograd 6.10, Sofija 5.55, Varšava 0.0021, Dunaj 0.007925, avstrijske krone 0.007950.

Ljubljanske novice.

U Šentpetersko prosvetno društvo proslavi petnajstletnico svojega obstoja s posebnim večerom dne 4. novembra t. l. v veliki dvorani hotela Union, na kar se usoja opozoriti društva in organizacije.

Današnji Olimpijski dan. Danes se vrši po vsej državi Olimpijski dan ter so v vseh

medstih velike sportne in manifestačne prireditve, ki imajo namen, opozoriti javnost na važnost olimpijad in zbrati sredstva za olimpijade. V Ljubljani sami je spored sledeči: ob 10. uri dopoldne stafetni tek po mestu od Narodnega doma do Nunske cerkve preko Jubilejnega mostu. Število stafet bo največje, kar jih je do sedaj v Ljubljani nastopilo. — Ob 10. uri v Dramskem gledališču matineja s predavanjem in umetniškim delom. Popoldne ob 2. nogometna tekma na prostoru SK Ilirije — zvečer ob pol devetih pa plesni večer v dvorani Kazine. Dolžnost vsakega je, da podpira po svojih močeh prireditve, ki naj uspe čim boljše.

U Tombola Sportne zveze, ki bi se imela vršiti danes, v nedeljo, se vse skrajno neugodnega vremena preloži na nedeljo 22. t. m. Tablice je še nekaj na razpolago. Občinstvo opozarjamo, da sega po njih. Ostale točke sporeda olimpijskega dne se pa absolutno vrše.

U Komercialni tečaj na trgovski akademiji se vršijo kakor lansko leto tudi v tekočem šolskem letu in sicer od 1. oktobra 1923. do konca marca 1924. Predavalo se bo: knjigovodstvo v dveh odelkih: v prvem za začetnike, v drugem za interese iz prakse, korespondenca, narodna ekonomija, trgovstvo, trgovsko računstvo, trgovsko-obrtno in menično pravo, carinska in davčna zakonodaja, stenografija in strojepisje. Dostop imajo interese s primerno predizobrazbo. Vpisovanje se vrši 24., 25. in 26. septembra od 18. ure dalje na dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani, Kongresni trg št. 2, I. nadstropje.

U Kino Udmat. Ne zabite si ogledati junštva mladega Macista danes v nedeljo dne 16. septembra ob 8. uri zvečer ob vsakem vremenu. V ponedeljek 17., torek 18. in sredo 19. septembra »Divota belega sveta«. Največji posnetek zimskega športa v filmu.

U Živi šah. Prireditve žive šahovske igre v Mladinskem domu na Kodeljevem se vrši ob vsakem vremenu. V slučaju dežja v dvorani.

U Češka Obec in Jugoslovnsko-češko-slovaška Liga priredita v torek dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma zanimivo predavanje prof. Havelke iz Praga »O strahotah in trpljenju v avstrijskih zaporih in internacijskih postajah med vojno«. Predavanje bo spremljalo nad 180 skioptičnih slik. Vstopnina: sedež 5 Din, stoječe 3 Din.

U Poroka. Danes se poroči na Brezjah g. Maks Theuerschuh, strojnik juž. železnice v Ljubljani, z gđ. Jožico Praprotnik. Bilo srečno!

U Gremij trgovcev nas naproša za priobčitev sledeče notice: Sl. občinstvu in trgovstvu naznanjam, da so uradne ure Gremija trgovcev v Ljubljani od 17. t. m. nadalje sledeče: od 8. do 12. dop. in od 2. do 3. popoldne. — Fr. Stupica, predsednik Gremija trgovcev.

U Uradne ure pri glavni carinarnici ljubljanski trajajo do nadaljne naredbe ob delavnikih od 8. do 12. in od 14. do 17. Ob nedeljah in praznikih urad za stranke ne posluje.

U Samomor. Dne 14. septembra zvečer se je ustrelil v hotelu Lloyd abs. tehnik Feliks Šušlaj. Kroga je, kakor je ugotovil policijski zdravnik dr. Avramovič, prodrlo srce. Samomorilca so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Policijska komisija je ugotovila, da je bil Šušlaj, sin pokojnega sodnega svetnika Šušlaja in sorodnik ministra n. r. Puclja, morfinist, kar je njegovo odporno silo zelo zmanjšalo, toda najbrž si je mladi mož poiskal tak konec, ter je iskal službe in je nikjer ni dobil ter je večkrat svojim znancom plakajoč zatrjeval, da se bo usmrtil, če ne bo dobil v kratkem službe.

U Policijska kronika. Ivan Novak iz Ribnice je tako zapravil, da ga je policija aretirala. Po izpraševanju, ki je trajalo ves dan, je Novak priznal, da je ukradel svojemu očetu 10.000 iK, 446.000 aK in zlatnine v vrednosti 150.000 iK. — Ker je potrato živel in zakupil v enem dnevu 24.000 iK, je policija aretirala l. 1897 v Mislinjah rojenega krojača Oskarja

Vovka. Pri zasliševanju je menjal svoj zagovor. Prvotno je zatrjeval, da je zaslužil denar s tihotapstvom, končno je pa povedal, da je v noči od 7. na 8. t. m. na laški strani v smeri s Planine iz neke ob cesti ležeče, zidane, precej podre hiše, ob kateri stoji šupa, našel precej platna in zelenkasto obleko, v kateri je našel 10.000 dinarjev in 1200 lir. Vovk si je denar prilastil in pobegnil čez mejo v Jugoslavijo. Komur je o tej tatvini ali o Vovkovi osobi kaj znanega, naj to javi policijski direkciji. — Jožetu Herščaku je bila ukradena na glavnem kolodvoru črna listnica, v kateri je bilo 710 dinarjev.

U Higijenična česalnica za dame O Fettich Frankheim, Ljubljana, Kongresni trg 19. Nega vanje las. Ondulacija. Barvanje z L'Oreal Henne. El. masaža lica. Manicura. Izvršuje vsa lasna dela. Kupuje odpadane in odrezane lase po najvišji dnevni ceni. Parfumerija. 5312

Cerkveni vestnik.

c Kongregacija za moše pri sv. Jožefu. Danes ob pol štirih popoldne shod kongregacije.

Prosveta.

pr Za današnje matineje v dramskem gledališču je še zadostno prostorov na razpolago, blagajna se od 10. uri dopoldne v dramskem gledališču. Cene so najnižje dramske cene, tako, da je vsakomur omogočen obisk. Umetniški del matineje je prvovrsten ter bodo tako vsi posetniki gotovo prišli na svoj račun. Posetite polnoštevno matinejo.

Turistika in sport.

Nogometne tekme za Olimpijski fond. Za danes prvotno določene tekme v korist fonda za udeležbo naše države na Olimpijadi v Parizu l. 1924 so se morale v zadnjem hipu spremeniti, ker SK Primorje momentano nima intaktnega moštva. Na igrišču Ilirije se vrši ob 14. uri tekma Slovan : Akademski SK, ob 15.30 pa nastopi kompletno I. moštvo Ilirije proti kombiniranemu moštvu Hermesa in Jadrana. Sestava kombiniranega moštva je tako močna, da tvori v vsakem pogledu prvorazrednega protivnika, proti kateremu bo Ilirija jako težko dosegla zmagovit rezultat. Računa se lahko zanesljivo na napeto in lepo tekmo, ki zasluži — tudi neglede na namen prireditve — da jo poseti vsa naša sportna publika.

Propagandne stafete skozi Ljubljano povodom današnjega Olimpijskega dne se udeležijo vsi ljubljanski klubi. Start ob 10. uri pred Narodnim domom, cilj pred Nunske cerkvi. Tekmovalci morajo biti ob 9.15 uri v Narodnem domu. Predaje so sledeče: Pošta—Dalmatinova ulica—Hotel Štrukelj—Jubilejni most—Pred Skofijo—Marijin trg—pošta. Občinstvo se naproša, da vzdržuje ob progi erd in da podpira delovanje re-diteljev.

Ljubljanska porota.

Ljubljana, 15. sept. 1923.

Letošnje jesensko porotno zasedanje se je zaključilo s tremi slučajji, ki so se zgodili v Ljubljani.

Delavec Jurij Košir se je prvi zagovarjal. Obtožen je, da je 17. junija 1923 okrajnemu gospodarju Francu Kalanu z udarcem tako poškodoval levo oko, da so ga morali odstraniti iz očesne dupline. Priča Kalan je povedal, da je družba treh mož iztrgala iz plotu državne drevesnice dva remelja. Kalan, ki drevesnico nadzira, je skočil za družbo, jo došel in ko je Koširja zagrabil in ga pozval, da mora iti z njim na policijo, ga je ta z nekim trdim predmetom udaril po levem obrazu. Košir je pri razpravi najodločnejše trdil, da on v dotični noči ni nikogar udaril. Kalan je pa ravnotako odločno pričal, da ga ni nihče drugi udaril kakor Košir. Porotnikom je stavil senat dve vprašanji, in sicer glede na težko telesno poškodbo in drugo, če ni morebiti Košir postal v zmoti. Ker so porotniki obe vprašanji soglasno potrdili, je bil Košir oproščen.

Nato se zegovarjala l. 1894 v Leskovcu rojena, od svojega moža ločena natakarka

Marija Preibisch, ker je v noči na 12. julija 1923 ukradla nekemu gospodu 180 K vredno listnico z vsebino 94.600 K. Preibisch je bila z ozirom na pravorek porotnikovo obsojena na 4 mesece težke ječe.

Popoldne ob pol 4. se je pričela razprava proti petnajstletni Ljubljanki Alojziji Godec, ki je obtožena mnogostevlinih malic tatvin. Kradla je, če se je v nezaklenjen stanovanju. Denar je pravljala po slaščičarnah in kinematografski ukradene reči pa zastavljala v zastavljalnici.

V zagovoru je dr. Svigelj krepko poudarjal, da so mlado dekle pokvarile kriminalne predstave v kinih in pa okolnost, ker se v šolah premalo katekizma uče. Zahteval je oprostitve, da dobita klofuto toleranca proti kriminalnim kino-predstavam in praksa v mestni zastavljalnici, ker je od otrok sprejemala za smešno nizke zastavnine dolgo časovne dragocenosti, ne da bi kdo bil v tem uradu mislil na to, če niso reči ukradene, dan dobi zastavljalnica redno opise vseh v Ljubljani ukradenih dragocenosti. Porotniki so nje stavljeno vprašanje soglasno potrdili z stavkom, da ukradene reči niso vredne 40.000 kron. Sodba: 5 mesecev težke ječe. Kazen je s preiskovalnim zaporom prestana.

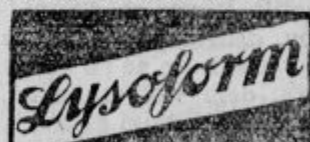
Poizvedovanja.

Našla se je srednja vsota denarja. Kdo je izgubil, naj se oglasi pri Ivanu Šesku, Križevniška ulica 5, pritičje.

Zatekla se je psica rjave barve, pasma »Hrt«. Poizve se: Selo 46.

Vprašajte

svojega hišnega zdravnika in tudi on vam bo odgovoril, da v nobenem gospodinjstvu ne sme manjkati dobrega in preizkušene desinfekcijskega sredstva. Za izpiranje ran, desinficiranje bolniških postelj, razkuževanje itd. je **NAJBOLJŠE SREDSTVO**

ki se porablja kot 1—2 odstotna raztopina. »LYSIFORM« je najbolj poznano, več deset letij priznано in preizkušeno desinfekcijsko sredstvo.

Dobiva se v vsaki lekarni in drožeriji v izvorni opremi. Pridejano mu je navodilo o uporabi.

Glavno zastopstvo in zaloga za Jugoslavijo:

»Jugopharmacija« d. d.
ZAGREB, PRILAZ 12.

Dijaka ali dijakinja

sprejem iz nižjih šol v popolno oskrbo. Diakinja tudi iz trg. tečaja. Cena 2000 K. Naslov pove uprava pod šte. 5852.

Vertex

Poravnajte naročnino!

Dijaka sprejemem

na stanovanje in hrano. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 5865.

Zobozdravnik

Dr. Rodoschegg
zopeč ordinira

Sprejem delovodjo

poštenega in trezega, nekaj dobrih MEHANIKOV za dvokolesa in ŠIVALNE STROJE ter nekaj stavbenih KLJUČAVNICARJEV. — »TRIBUNA«, Karlovska cesta št. 4. 5843

VEČERNI

komercialni tečaj:

za bančno in splošno trgovsko knjigovodstvo v prostorih »Glasbene matice«. — Otvori prof. dr. Sič, dne 1. oktobra. — Prijave in informacije: Prof. F. Sič, Gradska ulica 18/1 od 15. sept. dalje od 1. do 3. ure popoldne. 5733

Pletilje

ki imajo svoj stroj, dobijo stalno delo. Plačam zelo dobro. — GNJEZDA, Tržaški trg št. 6. 5853

Prodajalko

slovenskega in nemškega jezika večščo, sprejme M. BERDAJS, trgovina z meš. blagom in semeni, Maribor.

Instrukcije

v vseh predmetih, posebej v francoskimi in angleškimi da je bivši učitelj, paedagog, z izborno kvalifikacijo. — Ponudbe na upravo lista pod: »INSTRUKCIJE 5619«.

Prvovrstna kontorska moč

(vodja pisarne) več več jezikov (tudi cirilice), knjigovodstva, stenografije, strojepisja, dober korespondent in organizator išče primerne mesto. — Ponudbe sprejema uprava lista pod šte. 5840.

Zahvala

Zahvaljujem se najtopleje vsem, ki so o priliki požara v mojem gospodarskem poslopiju pomagali obvarovati, kar se je rešiti dalo. Posebno zahvala pa izrekam gasilnim društvom: št. Vid nad Ljubljano, Vižmarje, Dravlje in Tacen, ki so ob izbruhu ognja prihiti takoj na pomoč in z neumornim gašenjem pripomogli, da se ogenj ni razširil na okoli stoječe moje in sosedove objekte. Domačemu gasilnemu društvu pa tudi najlepša zahvala, ker je ostalo v akciji še ves drugi in tretji dan, dokler se ni ogenj popolnoma ugasnil. Še enkrat vsem najiskrenejša hvala! Sent Vid nad Ljubljano, 10. IX. 1923.

CIRMAN FRANJA, posestnika.

Gospodična

trgovsko izobražena, z nekoliko prakse, večščo tudi šivanja. Išče primerne mesto v Ljubljani, ev. samo za dopoldanske ure. — Ponudbe na upravo lista pod številko 5851.

Za elektrotehnično velepodjetje iščemo izurjenega fakturista,

ki nekoliko pozna elektrotehnični material, in nekaj izšolanih MONTERJEV. Naslov v upravnistvu pod št. 5738

Pekovskega vajenca

in VAJENKO za mešano trgovino sprejem takoj samo z dežele. Starost ne pod 14 let. Več pove IV. VRTACNIK, Ljubljana, Tržaška cesta 19. 5724

Krojaški pomočnik

Išče mesta za takoj. Navajen je na vsako delo. — Ponudbe pod: »HROVATIČ ALOJZIJ, Mokronog. 5659

Stalno sprejemem proti jamstvu več sejmarjev

ali SEJMARIC in RAZNAŠALCEV MANUFAKTURNEGA blaga pod zelo ugodnimi pogoji v službo. — Cenj. ponudbe na upravo lista pod šifro: »DOBER ZASLUZEK 5812«.

Stavbeno podjetje ING. DR. MIROSL. KASAL išče nujno

POLIRJA

spretnega in verziranega v vseh visokih stavbah. — Zglasti se je v pisarni NA MIRJU št. 11. 5784

Vajenca

za KROJAŠKO OBRT sprejme K. PUČNIK, Ljubljana, Sodna ulica št. 3. 5784

tihega družabnika

s kapitalom Din 100.000 v boljšo, dobro vpeljano trgovino v Ljubljani. Cenj. ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod šifro: »Ugodno naložen denar 5849«.

Medicinec išče sobo

v bližini Šentpetra, z ali brez jutirka, po možnosti elektriko. — Ponudbe pod: »MEDICINEC« sprejema upravnistvo »Slovenca«.

Sprejem dijaka

na stanovanje in hrano — Naslov pove uprava lista pod številko 5856.

ŠIVILJA dobro izurjena, ZELI mesta v kakti trgovini izven Ljubljane, kjerkoli v Jugoslaviji. Naslov pri upravi lista pod šte. 5825.

DEKLE

ki zna voditi gospodinjstvo, izvežbana šivilja, želi mesta k rodbini 2—3 oseb, najraje v Zagrebu. Gre tudi drugam. Naslov pove uprava lista pod šte. 5826.

Družabnika

z manjšim obratnim lokalom za izdelovanje brezkonkurenčnega predmeta šivilske stroke IŠCEM. Stroji že nabavljeni. — Ponudbe pod »NAD 100 odst. DOBICEK« na upravo »Slovenca«.

Krasna salonska oprava

radi pomanjkanja prostora POCENI na prodaj. Domobrajska cesta št. 1, I. nad.

DIJAKINJO sprejemem

na hrano in stanovanje. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 5860.

PES, volčje pasme

ve in pol leti star, ceno NAPRODAJ. —
prasaati: A. LAMPRET, Krekov trg 10.

Prodaj hišo

VRTOM v Novem mestu, Kastelezeva
ulica šte. 113 5855

Prodaj vilo

vrtom, VIČAVA - PTUJ, močno zida-
na s 3 sobami, podstrešno sobo s svi-
njakom in z drugimi pritliklinami. Klet
je zelo velika in cementirana. Cena je
ugodna. Vprašanja na Habjanič, Ptuj,
Ormoška cesta 5. 5861

Naprodaj nova hiša

v sredini ŠT. VIDA ob drž. cesti, pri-
pravna za vsako obrt ali trgovino. —
Poizve se v ŠT. VIDU šte. 2. 5854

Puch-motor

1/2 HP in pomožni MOTORJI različnih
namak po nizki ceni naprodaj. — «TRI-
SUNA», F. B. L., Ljubljana, Karlovska
cesta šte. 4. 5845

Otroški vozički

po znižani tovarniški ceni v veliki iz-
biri vsakovrstnih modelov. TRIBUNA,
Ljubljana, Karlovska cesta 4. 5844

Amerikanci pozor!

Rad preselitve se proda HIŠA v sredini
Ljubljane za 2500 dolarjev. Stanovanje
je lepa suha klet takoj na razpolago. —
Pismene ponudbe na upravo «Slovenca»
pod šifro «AMERIKANEC». 5801

Prodaj ODPOVEDNI PRODAJ

po jako UGODNI CENI

elektromotor - dinamo

na istomerni tok, 220 V, 9 1/2 HP, dalje

dva motocikla,

1/2 in 6 HP, dobro ohranjeni, priklonni
VOZ. — F. ŠMOL, VIČ - GLINCE 6.

Krompir

PRODAJAM in ga do-
stavljam odjemalcem v
Ljubljani po dnevnih cenah na dom. —
Naslov: FRANC VILFAN, CRNUCE (pri
«Rogovilcu»). 5862

Pritlična hiša

v PTUJU, zraven postaje, obstoječa iz
treh stanovanj, pritliklin in vrta je na-
prodaj. — Natančneje podatke in ceno
se izve: PTUJ, Ljutomerska 14, ali pa
LJUBLJANA, Kolodvorska 33. 5775

Dobro idočo gostilno

ISCEM V NAJEM ali na RACUN. — Na-
slov pove uprava «Slovenca» pod št. 5598

Vsakovrstne FILE in RAŠPE

izvrstno nasekava ter kupuje stare po
najvišjih cenah IVAN FIGAR, pilarski
master, Ljubljana, HRENOVA ulica 19.

Oddam VILO v najem

s 1. oktobrom 1923 v okolici Ljubljane,
opremljeno ali neopremljeno, 5 sob
s pritliklinami, električna razsvetljava, s
sočivnim in cvetličnim vrtom. — Naslov
pove uprava lista pod št. 5858.

Oves in seno

prvovrstno bosansko blago, nudi na
debelo trgovina SIMO VOKIČ, Prije-
dor, Bosna. 5868

Kupim hišo

— Ponudbe z navedbo cene na uprav-
niško lista pod: «DENAR TAKOJ». 5867

Mebirano sobo

ISČE za takoj mlad zakonski
par brez otrok, v sredini mesta z elektr.
lučjo. Nagrada onemu, kateri sobo pre-
skrbi. — Ponudbe na upravo «Slovenca»
pod: «MIRNI PAR». 5866

Nekaj stare oprave

ceno NAPRODAJ. Naslov pove uprava
«Slovenca» pod številko 5832.

KUPIM DOBRO OHRANJENO

MOŠKO KOLO.

Ponudbe pod «Dobro kolo» na upravo
«Slovenca» do 19. septembra 1923.

HIŠA z dvema sobama

kletjo in pritliklinami je NAPRODAJ.
Zraven hiše vrt in 2 njivi. Cena 17.500
Din. Banjaloka pri Kočevju. — Več pove
Ant. Fabijan, Kočevje, Vodna ulica 32.

Zamenjam stanovanje

obstoječe iz sobe in kuhinje z električno
razsvetljavo in vsami pritliklinami v Sp.
Šiški z enakim ali malo večjim. Cenjena
ponudbe na upravo «Slovenca» pod šif-
ro: «LIČNO STANOVANJE».

Prodajmo takoj:

80 kom. LONČENIH PEČI razne veliki-
sti, še prav dobro ohranjene, za jako
nizko ceno. Osebo ali pismeno se je
zglasiti v hotelu «SLON», Ljubljana.

Prevzamem boljšo gostilno

v Ljubljani ali okolici v najem ali na ra-
čun. Naslov pri upravi lista pod št. 4947.

Prodaj hišo

z lepim sadnim vrtom in veliko delav-
nico, pripravno za večjega obrtnika. —
Naslov v upravi lista pod številko 5833.

ZAHTEVAJTE POVSOD SAMO

»IDES«

ANTRACEN - ČRNILO,

katero se prodaja v korist «Jugoslo-
vanske Matice». 5704

Seno in krompir

najboljše vrste, po zelo nizki
ceni dobavlja «STANIVA» v
CELJU, 5785

Leseno skladišče

z eternitom krito, 12 m dolgo, 6 m ši-
roko, prvovrstno tesarstvo delo, je ceno
NAPRODAJ. — Poizve se: STARI TRG
šte. 32, v trgovini. 5751

Naprodaj je HIŠA

v mestu Slovenije, z gostiln. koncesijo,
gospodar. poslopljem, hlevom, ledenico,
velikim dvoriščem z lastnim dovozom
in vrtom. Pripravno za vsako obrt, trgo-
vino ali industrijo, ležeče na prometni
točki glav. trga. Cena Din 625.000. —
Dopisi na upravo «Slovenca» pod šifro:
«PROMETNA TOČKA». 5838

zlati in srebrni predmeti

med tem tudi nekaj starinskih. 5817

STAVBENA PARCELA

662 m², ob Celovski cesti v Zg. Šiški,
radi družinskih razmer pod ceno NA-
PRODAJ. — Natančna pojasnila se dobe
dne 16. sept. v gostilni «PRI KOSU» v
Zgornji Šiški. 5786

Stroji za pletenje in tkanje

kakor tudi vse potrebščine za iste stroje od najpoznanejših tvrdk, n. pr.:
WILHELM BARFUSS, APOLDA, FELIX LEDERER, WIEN, FRITZ SCHU-
STER, CHEMNITZ, SANDER I GRAFF CHEMNITZ v največji izbiri po
zmernih cenah pri samozastopniku za Jugoslavijo ALFRED KOZMA,
Osijek 1, Zupanijska ulica broj 42. 5737

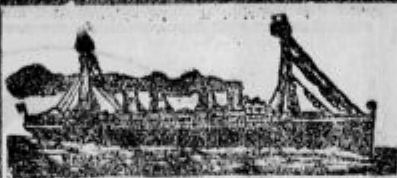
AND. JAKIL

tovarna koč in čolnov d. d., prodajalca Ljubljana.

POLJANSKA CESTA ŠT. 13.

Bogato skladišče moških, ženskih in otroških ČEVLJEV iz telečjega
boksa v vseh bojah, govedjega boksa in rjave kravine.

SOLIDNO DELO! 3480 NIZKE CENE!

Cie. Gle. Transatlantique
Francoska linija

Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko

Havre-New York samo 6 dni.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Slavenska banka d. d. v Zagrebu.

VOZNE LISTKE in tozadevna pojasnila daje:

Ivan Kraker,

zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

Fran Ravnika, Ljubljana, Linhartova ul. 25.

Stavbeno in umetno tesarstvo, stavbeno
mizarstvo, parna žaga in lesna industrija.

Telefon šte. 415. Pošt. ček. zavod šte. 11.426.

Prevzemanje zgradb, hiš, vil, stolpnih streh, vrtnih utic, balkonov,
verand, stopnic, vrat, oken, mrežaste nosilnice za industrijske stav-
be, za večje razpetine od 12 do 40 m, po mojem sistemu.

Tovorni avto

FROSCH BISSING

POCENI NAPRODAJ. —
AVTO FLORJANČIČ, Ljubljana.

Naprodaj je:

po nizki ceni ostali mi material: cirka
2500 kom. stare ZIDNE OPEKE, stari
TRAMOVI, STOKI, DESKE, VRATA,
OKNA s steklom, ŠTEDILNIK, prosto
stoječi KOTEL za živino itd. — Ogleda
se pri tvrdki IVAN N. ADAMIČ, Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta šte. 31. 5740

VEČ VRST RABLJENIH OTROŠKIH
VOZIKOV, DVOKOLES, MOTORJEV

In šivalnih strojev

poceni naprodaj. — LJUBLJANA, ZVO-
NARSKA ulica šte. 1.

Barborič - Završan

MODISTARIJA in preoblikovalnica —
Ljubljana, Mestni trg 7. — Velika zaloga
klobukov, nakita in modist. potrebščin.
Preoblikujejo se klobuki za DAME in
gospode po najnovejših vzorcih. 5355

KISELJAK

ZAGREB BEOGRAD

ilica št. 69. Balkanska ul. 25

Tel. 18. Tel. 30-05

Brzjaviti: »Stroje«

Skladišče sesalk za vodo, kade-
lek bratov Sigmund Olomao

zlati in srebrni predmeti

med tem tudi nekaj starinskih. 5817

Cementni

zarežani strešnik

(FALZ), betonske cevi, vrstne podboje
in drugo, la portland CEMENT nudi
F. Banda in drug, Karlovska cesta 8.

Zajamčeno popravljene

Lokomobile

točno iz skladišč

Zagreb in Ljubljana

Wolf-Lanz

vsake velikosti.

Stabilne in vozeče

lokomobile

Lokomobilni kotli

Enoletno tvorniško

jamstvo

Prvorazredno generalno

popravljen

Popolnoma preizkušene

Kurjlive z vsakim

gorivom

Braća Fischer

d. d.

ZAGREB

Pantovčak 5

VELIKA ZALOGA

klobukov in slamnikov

se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Stobu, pošta Domžale.

Prevzemajo se tudi stari

klobuki in slamniki v po-

pravilo pri KOVACEVIC

i TRSAN v LJUBLJANI,

Prešernova ulica šte. 5.

Sprejemanje v sredo.

Zaloga v Celju, Gosposka ulica 4.

Gradbeno podjetje

Arhitekt

V. KRAINER & Co.

Jesenice. (Gorenjsko).

Stavbna vodstva:

Ljubljana, Domžale,

Zagreb.

Izvršuje privatne in indu-

strijske stavbe, proračune.

: natrte, cenitve, posebni

: oddelek za arhitekturo.

OTVORITEV

Specialne zaloge tapet, izdelkov

ZIMA vseh vrst — morska trava — vsi

v stroko spadajoči predmeti. — Točno

in solidno delo po naročilu in popravila.

Se priporoča

Rud. Sever

(prej BRATA SEVER), tapetnik in deko-

rater, Ljubljana, Gosposvetska cesta 6.

GOSPODINJE

zahtevajte povsod najboljšo

angleško kremo v vseh barvah.

GLAVNO ZASTOPSTVO

»FORTUNA«

Bizjak & drug,

LJUBLJANA, Krekov trg 7-8

poleg Mestnega doma.

Bronaste zvonove vliva

najceneje in z dobavnim

rokom od 2 do 5 mesecev

Zvonarna in livarna

Št. Vid nad Ljubljano.

Kurilne naprave,

vodovodne naprave,

popravilo in postavitve kotlov za

visoki pritisk,

elektrotehnične naprave vseh vrst

Stegu in drugi,

VIČ - GLINCE 5.

Pisarna: Ljubljana, palača Ljubljanske

kreditne banke, Dunajska cesta 1b/III.

PES, volčje pasme

ve in pol leti star, ceno NAPRODAJ. —
prasaati: A. LAMPRET, Krekov trg 10.

Prodaj hišo

VRTOM v Novem mestu, Kastelezeva
ulica šte. 113 5855

Prodaj vilo

vrtom, VIČAVA - PTUJ, močno zida-
na s 3 sobami, podstrešno sobo s svi-
njakom in z drugimi pritliklinami. Klet
je zelo velika in cementirana. Cena je
ugodna. Vprašanja na Habjanič, Ptuj,
Ormoška cesta 5. 5861

Naprodaj nova hiša

v sredini ŠT. VIDA ob drž. cesti, pri-
pravna za vsako obrt ali trgovino. —
Poizve se v ŠT. VIDU šte. 2. 5854

Puch-motor

1/2 HP in pomožni MOTORJI različnih
namak po nizki ceni naprodaj. — «TRI-
SUNA», F. B. L., Ljubljana, Karlovska
cesta šte. 4. 5845

Otroški vozički

po znižani tovarniški ceni v veliki iz-
biri vsakovrstnih modelov. TRIBUNA,
Ljubljana, Karlovska cesta 4. 5844

Amerikanci pozor!

Rad preselitve se proda HIŠA v sredini
Ljubljane za 2500 dolarjev. Stanovanje
je lepa suha klet takoj na razpolago. —
Pismene ponudbe na upravo «Slovenca»
pod šifro «AMERIKANEC». 5801

Prodaj ODPOVEDNI PRODAJ

po jako UGODNI CENI

elektromotor - dinamo

na istomerni tok, 220 V, 9 1/2 HP, dalje

dva motocikla,

1/2 in 6 HP, dobro ohranjeni, priklonni
VOZ. — F. ŠMOL, VIČ - GLINCE 6.

Krompir

PRODAJAM in ga do-
stavljam odjemalcem v
Ljubljani po dnevnih cenah na dom. —
Naslov: FRANC VILFAN, CRNUCE (pri
«Rogovilcu»). 5862

Pritlična hiša

v PTUJU, zraven postaje, obstoječa iz
treh stanovanj, pritliklin in vrta je na-
prodaj. — Natančneje podatke in ceno
se izve: PTUJ, Ljutomerska 14, ali pa
LJUBLJANA, Kolodvorska 33. 5775

Dobro idočo gostilno

ISCEM V NAJEM ali na RACUN. — Na-
slov pove uprava «Slovenca» pod št. 5598

Vsakovrstne FILE in RAŠPE

izvrstno nasekava ter kupuje stare po
najvišjih cenah IVAN FIGAR, pilarski
master, Ljubljana, HRENOVA ulica 19.

Oddam VILO v najem

s 1. oktobrom 1923 v okolici Ljubljane,
opremljeno ali neopremljeno, 5 sob
s pritliklinami, elektri

Pisalne stroje na obroke

The Rex Co.

Telefon 268.

Ljubljana

Gradišče 10.

UNITED STATES LINES

v NEW-YORK iz Southampton - Cherbourg
Leviathan

18. septembra, 9. in 30. oktobra, 20. novembra, 11. dec.
Iz Bremena čez Southampton in Cherbourg v New-York

George Washington

21. septembra, 24. oktobra, 28. novembra
Pres. Arthur 19. oktobra America 26. sept. 21. okt.
Pres. Roosevelt 3. okt. 7. nov. Pres. Fillmore 4. oktobra
Pres. Harding 19. okt. 14. nov.

Odhod iz Southampton in Cherbourg 1 dan pozneje.

Vse podrobnosti pri naslednjih naslovih:

UNITED STATES LINES

Zastopstva:

Beograd: Palata Beogradske Zadruga, Preko Hotel Bristol
Zagreb: Središnje Savez Hrvatskih Seljačkih Zadruga
Mihačevićeva ulica 2, Preko puta kolodvora.

Ljubljana: Brodarstvo Zedinjenih Ameriških Držav, Du-
najska cesta 29.

Sarajevo: Savez Hrvatskih Seljačkih zadruga za Bosnu i
Hercegovinu, Aleksandrova ulica 52.

Sušak, Banka za Pomorje.

**RNEL
MPTIKO**

VSEH ZNAMK ZA
AUTOMOBILE
IN KOLESA

SCOREC

LJUBLJANA:
PALAČA LJ-KR-BNK

Stavbenik

Rud. Ročak

v Trbovljah

izvršuje vsa stavbena dela — lastno

tesališče — izdelovanje stopnic

Teraco-tlak

Breskonkurenčne cene!

VELIKA

ZALOGA PORCELANA!

EMAJLIRANA

in luksuzna posoda!

Priporočila se ANA KUS, Ljubljana, Res-
ljeva c. 4 (prej trgov. barv g. Hauptmanna)

Po ču

dovito nizkih
cenah kupi-
te letos
voljeno blago
za ženske in
SUKNO za
MUŠKE ob-
leke, in tudi
vso drugo

manufakturno robo v veletrgovini R.
STERMECKI, Celje. Trgovci engros-
cene. Radi splošni pomanjkanja de-
narja treba povsod štediti in je dol-
nost vsakega, da se pelje v Celje in
poskusi enkrat kupiti v veletrgovini
R. STERMECKI.

Slavnemu občinstvu, kakor tudi vsem cenj. interesentom vlijudno naznanjamo,
da smo oddali glavno zastopstvo za naš patentirani ogrevalni aparat

„TOPLODAR“

za Ljubljano in ljubljansko okrožje trdki

JUGOMETALIJA, Ljubljana, Kolodvorska ulica 18.

preje Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev, ki bo vse v
Ljubljani in ljubljanski okolici naročene aparate postavila v brezhibno delo-
vanje. — Za vsak aparat jamčimo in prosimo, da se vsa številna naročila
oddajajo tej trdki, ki jih bo precizno in solidno izpeljala.

Kovinstiskarska industrija R. NIPIC & DRUG, Maribor.

Zahtevajte! Povsod Zahtevajte

„AMBRA“ parfume

Eau de Cologne Special — Eau de Cologne Double — Lepotil-
vseh barv in kvalitet — Prašek in pasto za zobe — Vodo za usta
najboljša sedanosti — Lanolin Cremu original — Shampoo tekoč

Specialiteta: »AMBRA« voda proti izpadanju las. Od danes prizna-
edino sigurno sredstvo te vrste. — Vsi »AMBRA« parfumi in kosme-
tiški preparati, enaki francoskim izdelkom.

Glavna zaloga: ZAGREB, Gajeva ulica 47. — Zahtevajte cenik

Vam li izpadajo lasje, imate li prhlj ali
srbež na glavi? — POSKUSITE TOREJ Z
Dr. Dralle-jevo brezovo vodo.

ZADOVOLJNI BOSTE.

Glavna zaloga za razprodajalce:
Cedelek Jurij Dralle. —
„ISIS“ d.d. Zagreb, Palmotičeva 66.

**STROJE za surovo
maslo znamke
„LAKTOR“
v velikosti od 2-50
litrov dobavlja po
najnižjih cenah**

**ČUČEK &
KOUBIK,**
tovarna gospodarskih
strojev
Strnišče.

Naznanilo.

Vlijudno naznanim, da do preselitve v novi lokal v Šelenburg.
ul. 1, sprejemam vsa naročila za čevlje po meri in popravila
vsake vrste, ako ravno čevlji niso kupljeni ali izdelani pri meni,
v provizoričnih prostorih na Poljanskem nasipu 40, II. nadst.
(stara cukrarna), kjer se nahajam z delavnico in zalogo čevljev.

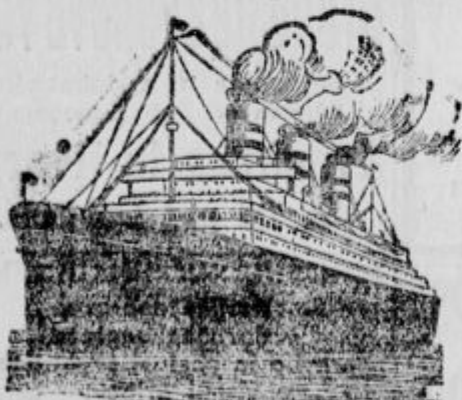
**Franc
Szantner**

specialist za orto-
pedična in anato-
mična obuvala in
trgovca s čevlji

Ljubljana

HOLLAND - AMERIKA LINIJA Rotterdam-New-York

Generalno zastopstvo za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev
Hrvatska banka za promet s nekretnostima d. d.
Zagreb, Zrinjski trg 8.

Odprava potnikov I., II. III. raz-
reda za Severno Ameriko in
Kanado z ogromnimi, najmo-
dernejimi brzovoznimi paro-
brodi. Potovanje po odprtem
morju 6 do 7 dni. Na ugodnejša,
sigurna in brza vožnja.
Izvrstna kuhinja. Vsak teden
jeden parobrod. Potniki tret-
lega razreda imajo posebne
kabine z uzorno čistostjo.

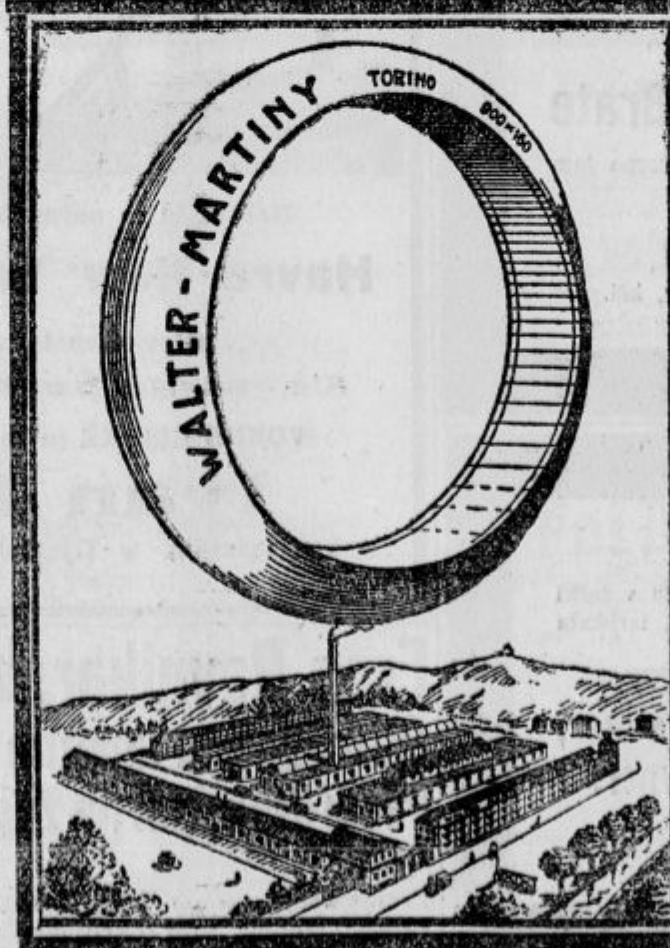
Vsestranska pojasnila daje vsakomur brzo in brezplačno:

Holland-Amerika Linija

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 21.

Pida -

toaletno milo
je dobro in
vedno enako
dobro.

„Svetla“

Telefon št. 588.

d. d.

LJUBLJANA

CENTRALA:

RIMSKA CESTA 2

HILSERJEVA UL. 5

PODRUŽNICE:

DUNAJSKA C. 20

MESTNI TRG 25

Maribor

Zagreb

Beograd

Tovarniške zaloga polnogumijastih obrobov,
pnevmatike in vsake vrste tehniških gumij-
jevih cevi, auto-delov in vsakovrstnega
auto-materijala.

Na razpolago

Stiskalnica za montiranje polnogumijastih obrobov

Velika zaloga elektro-materijala.

Zastopstvo svetovnih tovarn.

Solidna in točna posrežba.

Cena brez konkurence.